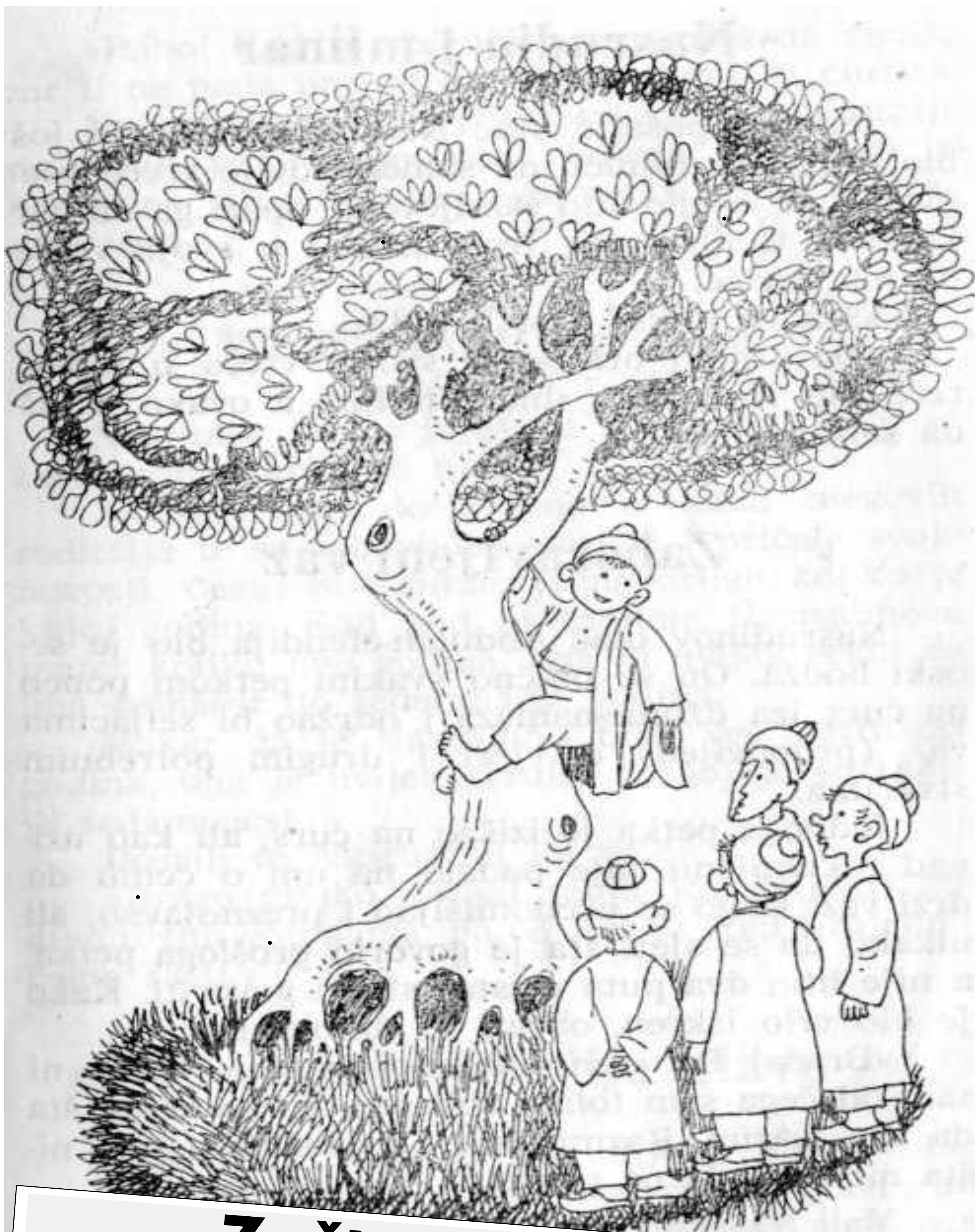

Zašto se smijemo Nasrudin-hodži

Zašto se smijemo Nasrudin-hodži?

Nasrudin-hodža učio u medresi pred čuvenim alimom, kojega je, pored učenosti, odlikovala i dobrota i privrženost njegovim učenicima. Ali, osim učenosti, bio je veoma pobožan, pa su ga smatrali evlijom, dobrim. Od svega imanja imao je jedno janje. Taj bi alim svaki dan zaklao janje, ispekao ga i pojeo zajedno s Nasrudinom i ostalim softama, a zatim bi sakupio sve kosti, proučio nekakvu dovu, i janje bi se opet stvorilo, zdravo i čitavo — te bi ga opet sutra pojeli.

Jednoga dana taj muderis ne dođe na vrije- me u medresu da održi nastavu svojim učenici- ma, a ovi, ne mogavši čekati svoga hodžu dok dođe, zakolju janje, ispeku ga i izjedu.

Dođe muderis i vidi ih sve snuždene.

»Šta vam je?« zapita ih, a zatim, prisjetivši se, reče: »A gdje mi je janje?«

Oni naćuli uši pa šute.

Razjaren muderis upita jednoga softu:

»Šta si ti radio?«

»Ja sam ga zaklao«, odgovori on.

»Da Bog da i tebe zaklali!« prokune ga hodža, pa se okrene drugome:

»A šta si ti radio?«

»Ja sam ga derao.«

»I tebe derali, da Bog da!«

Obrati se trećemu:

»Šta si ti radio?«

»Ja sam ga pekao.«

»Da Bog da i tebe pekli!«

Muderisa nije nikako popuštala srdžba pa se jednako obraćao jednom po jednom softi i proklinjao ih. Najposlije se okrene Nasrudinu:

»A šta si ti, bolan Nasrudine, radio?«

»Ja se, Boga mi, efendija, smijao.«

»Da Bog da se i tebi smijali!«

I sve dove muderisove Bog uslišao. Jednoga softu zaklali hajduci, jedan se sadro, jedan izgorio i svakom se ponešto desilo prema hodžinoj bedovi, a mi se Nasrudin-hodži i danas smijemo, jer ga je njegov hodža tako prokleo.

Gladni bulbul

Vrativši se iz mekteba gladan, Nasrudin je vikao što ga grlo nosi:

»Mati, ja sam gladan!«

Kako nije bio gotov ručak, mati, da ga skine s vrata, odvali mu komad prosenice i dade mu: »Evo ti, pa se zadrami dok bude ručak gotov.« Nasrudin izađe sa suhom prosenicom u ruci na sokak, ali je ne htjede jesti onako suhu, nego potraži nešto da prismoči. Kao u svakom selu u Anadolu, bili su i u selu Ortu, gdje se to događslo, voćnjaci i bostani bez

ograda. Nasrudin se obazirao po njima i begenisao zerdelije. Pope se na jedno drvo i poče jesti zerdelije s prosenicom.

Opazi ga baščovan i veoma rasrđen dođe pod drvo:

»Šta radiš tu, herif jedan?«

Nasrudin se ne zbuni, nego dočeka:

»Ja sam bulbul (slavuj)! Popeo sam se na drvo da pjevam.«

Vlasnik voćnjaka se nasmija i, da ga digne na trehu, upita ga:

»Kad si bulbul, bi li nam malo zapjevao?« Nasrudin poče oponašati bulbulov glas, ali je to bilo ni na što nalik.

»Kakav si ti bulbul?« ismijavao ga je seljak. »Bulbul pjeva slatko i umiljato, da ga se čovjek ne može naslušati.«

Nasrudin mu odgovori hladnokrvno:

»Ja sam još neuk početnik. Od mene se ne može više ni tražiti.«

(Ova Nasrudinova riječ ostala je u Turskoj kao narodna poslovica, koja se i dan danas vrlo često upotrebljava.)

Kako je Nasrudin sabirao hranu za magarad

Otac Nasrudinov, Abdulah-efendija, reče jednog dana Nasrudinu:

»Uzmi jednog magarca i izvedi ga na livadu, a pribavi hrane i za drugoga!«

Nasrudin stavi na magarca sepet i pođe sabirati hranu. Idući putem, magarac bi svaku balegu počeo onjušivati, a Nasrudin bi je uzeo i stavio u sepet. Tako je napunio sepet balegama i fuškijom i, pomislivši da ne treba trave ni čupati i sakupljati, vrati se kući i istrese sepet pred obadva magarca.

Kad se otac vrati kući upita ga:

»Nasrudine, jesi li skupio magarcima hrane?«

»Jesam, i metnuo sam pred njih.«

Abdulah-efendija nije vjerovao njegovim riječima, nego ode u ahar i, vidjevši mjesto trave balegu i fuškiju, razljuti se pa se izdera na Nasrudina:

»A što će ovo đubre pred magarcima?«

Nasrudin slegne ravnodušno ramenima i odgovori:

»Šta me pitaš? Pitaj magarca? On je birao, a ja sam kupio. Nisam valjda ja i za to kriv?!«

Kako se kuća čuva

Jednom Nasrudin-hodžina mati pošla od kuće u mahalu, pa reče Nasrudinu, koji je tada bio dijete, da pazi kućna vrata.

Mati ode, a Nasrudin sjedio na pragu od vrata sve do padne, pa kad mu dasadi sjedjeti, počne se s djecom igrati, a u to dođe hrsuz i pokrade sve po kući što mu je dopalo šaka.

Vrati mu se mati, pa kad vidje šta je bilo reče Nasrudinu:

»Bolan, što nisi čuvao?«

A Nasrudin odgovori:
»Boga mi, vratima nije ništa bilo, a ti nisi ni rekla da kuću čuvam.«

Kahif od krampe

Nasrudin je već bio prilično poodrastao. I u mektebu i izvan mekteba bio je poznat kao velik obješenjak, pa su ga svi zadirkivali, ali ni on nije nikome ostao dužan.
Jednog dana mu neki njegov drug pokaza čizmu i upita ga:
»Šta je ovo?«
Seljaci su u ono doba nosili opanke putravce ili papuče, pa nisu ni znali šta je čizma. Nasrudin uzme čizmu u ruke, okretaše je na sve strane i razgledaše. Onda reče:
»Ovo ne može biti ništa drugo nego kaluf od kramp.«

Sunce ili mjesec?

Jednoga dana bio je ispit u mektebu.
Hodža upita:
»Recite mi šta je korisnije: sunce ili mjesec?«
Iz svakih usta izađe po jedan glas: neki su tvrdili da je korisniji mjesec, a neki sunce, ali ni jedan nije umio obrazložiti zašto.
Nasrudin se malo zamisli te dođe pred hodžu. Sjede na koljena i reče:
»Ja znam šta je korisnije.«
»Sta?«
»Mjesec«.
»A zašto?«
»Evo zašto! Sunce i onako izlazi po danu i ono nikako ne može pretvoriti dan u noć. A mjesec izlazi u noći, pa nam pretvara noć u dan. Radi toga, čim padne mrak, jedva čekamo kada će se pomoliti mjesec.«

Nasrudinove papuče

Jednoga dana zdogovore se djeca da prevare Nasrudina i to tako da ga navuku nekako da se popne na jedno drvo, pa da mu sakriju papuče.
Nasrudin pristane da se popne na drvo, skide papuče s nogu, ali ih ne ostavi na zemlji, nego ih strpa u njedra i poče se penjati uz drvo.
»Pa što će ti papuče gore na drvetu?« zagraktaše djeca.
»Ama šta ti ja znam«, odgovori Nasrudin. »Možda s vrha drveta ima koji kraći put do moje kuće, pa da ne silazim odozgo po papuče.

Nasrudin mlinar

Jednom pošalje otac Nasrudina, dok je još bio dijete, u mlinicu da samelje dvije vreće pšenice. Kad je bilo žito samljeveno, opazi ga mlinar kako iz tuđih vreća trpa brašno u svoje vreće pa mu zaviče:

»Šta to radiš? Jesi li lud?«

»Da trpam brašno iz svojih vreća u tuđe«, reče mu Nasrudin, »bio bih lud, a ovako, vidiš da sam dijete.«

Zaboravljeni vaz

Nasrudinov otac Abdulah-efendija bio je seoski hodža. On se obično svakim petkom popeo na ćurs iza džume-namaza i održao bi seljacima vaz (propovijed) o vjeri i drugim potrebnim stvarima.

Jednoga petka je izišao na ćurs, ali kao uzinad nikako mu nije padalo na um o čemu da drži vaz. Dugo se promišljao i preznojavao, ali nikako da se sjeti šta je govorio prošloga petka, a nije htio dva puta o istoj stvari govoriti. Kako je bio vrlo iskren, obrati se džematu:

» Šta sam ja ono prošli put vazio?"

»Babo! Kad se već ničeg ne sjećaš, zar ti ne pada na um da barem sađeš sa ćursa.«

Na gornje njegove riječi svi su se u džamiji nasmijali, pa i njegov otac, kojega je izbavio iz neugodne situacije, jer toga petka ne bi u džamiji vaza.

Mlađa mati od sina

Nasrudin još ne bijaše u godinama da bi se žene morale kriti od njega.

Jednoga dana došle žene u kuću njegovih roditelja te se zabavljale, smijale i pričale svoje novosti, često bi zapitale jedna drugu koliko je kojoj godina. Kad god bi zapitale Nasrudinovu mater koliko ima godina, ona bi uvijek rekla da ima šesnaest do sedamnaest godina.

Makar da je Nasrudinu bilo već četrnaest godina, ona je uvijek tvrdila da joj je šesnaest ili sedamnaest.

Dosadi to Nasrudinu pa reče:

»Drago majko, ostani samo još dvije-tri godine u tim godinama, pa ću te i ja stići i zajedno ćemo rasti.«

Nasrudin i ovčija glava

Nasrudinu, dok je bio dijete, dadne otac dvije akče da mu kupi pečenu ovčiju glavu, ali on putem pojede meso s nje i metne pred oca golu kost.

»Kakva je ovo glava, sine?«

»Ovčija.«

»Kako? Kamo joj uši?«
»Bila je sirota gluha.«
»A gdje su joj oči?«
»Bila je slijepa, nesretnica.«
»Gdje joj je jezik?«
»Nijema je bila, jadnica.«
»Pa nema ni mesa na obrazima.«
»Nije ona, sirotica, kriva. Bila je šugava.«
»Pa zašto si je onda kupio?«
»Ima dobre zube.«
»Hej, nalet te bilo«, reče mu otac i ušutje.

Spašeni mjesec

Nasrudin je otišao s ocem sestri i zetu u Sivri-Hisar u goste. Sjedjeli u jedne večeri kod zeta i razgovarali. Zet reče:

»Nasrudine! Ustani i donesi nam iz bunara svježe vode da se napijemo! Uzmi bakrač!«

Nasrudin koji je volio raditi odmah je sko- čio i otišao u bašču gdje je bio bunar.

Vrijeme je bilo lijepo, nebo vedro, a posred njega mjesec koji je obasjavao okolinu.

Kada je digao kapak s bunara, ugleda u bunaru mjesečev odraz. Zaprepasti se i zapomaga.

»Aj, i po Bogu ljudi, šta će sada biti s mene! Cijeli će Sivri-Hisar udariti na me, što sam dozvolio da mjesec upane u bunar! Uh, što će biti!?

U veliku strahu pokušavao je nekoliko puta spustiti kofu, privezanu konopcem, u bunar da izvuče mjesec napolje, ali mjesec nije nikako htio da uđe u kofu.

Nakon što se dobro namučio, kofa mu se odjednom zakvači za jedan kamen u bunaru, tako da je nije mogao ni pomaknuti.

»Evo«, reče sam sebi, »uhvatio sam ga. Bio koliko god težak, izvući ću ga!«

Potegni, povuci, potegni, povuci iz sve snage, kad najednom konop puče, a Nasrudin se nađe nauznačice na zemlji. Iako se pri padu ubio u zatiljak, zaboravi sve bolove kad ugleda mjesec na starom mjestu, gore, na pučini neba. Zadovoljno kliknu:

»Jarabbi šućur! Allahu, tebi hvala! Mnogo sam se namučio. Eto i konopac puče i kofa ostade u bunaru, ali sam mjesec spasio!«

Kad se vratio u kuću praznih ruku, upita ga zet:

»Kamo voda?«

»Kofa je pala u vodu«, odgovori Nasrudin mirno

Kad to ču otac, namrgodi se pa reče:

»Ti si uvijek takav! Nijedan ti posao ne ide od ruke kako treba.«

Nasrudin ponosno i svisoka odgovori:

»Stani, babo, ne žuri! Najprije čuj i saslušaj me, a onda me ruži, ako sam zaslužio. Neka znaš: da mene nije bilo, čitav Sivri-Hisar bi ostao u mraku.«

Ni, otac, ni zet, ni njegova sestra ga nisu razumjeli. Svi ga u čudu pogledaše, a Nasrudin

se još više ukoči pa poče pričati:

»Mjesec je bio pao u bunar. Mučio sam se i naposljetku sam ga izvadio. Šta je stalo za jednu kofu, kada je čitav jedan mjesec zdrav i eno ga kako svijetli, kao da se nije u bunaru okupao!«

Oženio se – pokajao se

Nasrudin-hodža izašao jedno jutro veoma zamišljen iz kuće. Upitaće ga prvi komšija:

»Hodža, što si tako zamišljen i brižan?«

»Brate, da ti pravo kažem. Kad sam se lani oženio, toliko mi je žena bila draga da sam je hotio od dragosti živu izjesti, pa se sad kajem i žalim, što je ne izjedoh!«

Od koga će se kriti?

Kad je Nasrudin-hodža bio u Sivri-Hisaru, navališe Sivrihisarlije na njeg da se oženi. Hvalili su mu jednu curu, pa se Nasrudin odluči da se njome oženi, iako je, po ondašnjem običaju, nije ni vidio. Nadao se da mu neće uvaliti kakva akrepa.

Ali baš se desilo ono čemu se Nasrudin nije nikako mogao nadati.

Kad je unišao u đerdek, prošla ga je svaka volja od žene i ženidbe, ali nije mogao pobjeći. Bio je potpuno razočaran, ali je ipak podnio udarac sudbine.

Kad je ujutro ustao, upita ga žena: »Hodžefendija! Ja sam ovdje strankinja. Ne poznam nikoga. Molim te da me uputiš, pred koga srnijem izaći, a pred koga ne smijem. Ko su ti sve rođaci i prijatelji, od kojih se ne trebam kriti?«

Nasrudin je pogleda smrknuto i jedva se suzdrža od šta goreg, pa joj odgovori:

»Nemoj meni na oči, pa izlazi pred koga god hoćeš!«

Nasrudin-hodža – babica

Nasrudin-hodžina je žena teško rađala, pa se okupile žene oko nje, ali joj nijedna nije mogla pomoći.

U to Nasrudin navali da uđe u sobu, ali mu žene ne dadoše, govoreći da to nije za muškarca da bude kod žene kad ona rađa.

Ali se Nasrudin-hodža ne dade smesti, nego uđe u sobu, rastjera žene koje su se sjatile oko nje, pa poče prosipati po podu suhe smokve i orahe.

Desilo se da mu se i žena porodi upravo u to vrijeme kad je on prosipao orahe po podu.

Kad ga upitaše, zašto je to radio, on im odgovori:

»Ta, hvala Bogu, svi znate da se djeca najviše polakome na smokve i orahe. Pa i ovo dijete, čim je oćutilo da zveče orasi po podu, odmah je pohitjelo da se s njima poigra.«

Polovina

Nasrudin-hodža je bio tvrda sna, pa mu nije ništa smetalo i kad malo dijete u bešici plače.

Jedne noći im se dijete rasplakalo, pa ga Nasrudin-hodžinica ljuljala, dok je imala snage, a onda probudi Nasrudina:

»Hajde, bolan, ljuljni ga i ti malo, neće li zaspati! Dijete je i tvoje koliko i moje. Jedna je polovina tvoja, druga je moja.«

»Neka moja polovina plače«, reče Nasrudin, prevali se na drugu stranu i nastavi hrkati.

Kako je hodža uspavao dijete?

Ljuljala Nasrudin-hodžina žena u bešici dijete, koje je plakalo i nikako nije moglo da zaspi.

Nasrudin je u to vrijeme gledao u nekakav ćitab, pa nije ni čuo dječiju dreku.

»Zaboga, Nasrudin-efendija, zovnu ga žena. »Ako znaš što je muka, ljuljni malo ovo dijete, neće li zaspati. Ja više nemam snage ni u rukama ni u nogama, da ga ljuljam.«

Hodža ustade sa šilteta, uze s rafe jedan ćitab, rastvori ga i onako rastvorene strane okrene djetetu, koje se je umivalo u suzama od plača. Dijete pogleda, osmjehnu se i zaspa.

Žena u nevjerici vidje da je dijete živo i šta mu bi da odjednom zaspa, upita Nasrudina:

»Tako ti Boga, kako ga uspava?«

»Ovim ćitabom. Kad god sam kao softa u medresi rastvorio ovaj ćitab da učim u njemu, odmah bi me drijem uhvatio i smjesta bih zaspao.. . Znao sam ja da će i dijete tako zaspati.«

Mrtvi im na um padaju za jelom

Iznijela Nasrudin-hodžina žena vrelu čorbu na sofru, pa kusnula i opržila se tako, da su joj suze poletjele na oči.

»Šta ti je, ženo, što plačeš?« upita je hodža.

»Ah, na um mi pade moja rahmetli majka; njoj je ovakva čorba bila draga.«

U to i hodža kusne, pa se i on oprži i suze mu navru na oči.

»Šta je tebi?« pita žena.

»Na um pade mi moj rahmetli babo. Vazda bi mi govorio: »Sinko, ne povodi se za ženskom pameti!«

Nasrudin-hodža, žena i magarac

U Nasrudin-hodže u nekoliko dana i žena umrla i magarac krepao, pa se hodža više potužio za magarcem nego za ženom. Na to ga upitaju komšije:

»Šta je uzrok da više žali šmagarca nego ženu?«

Hodža im odgovori:

»Kad mi je odskora umrla žena, skupi se oko mene rodbina i znanci, pa me počeše tješiti: - Nemoj se, Nasrudine, toliko žalostiti. Naći ćemo mi tebi drugu ženu. — A prije nekoliko dana, kad mi je magarac krepao, niko ne dođe da me utješi i da mi rekne: Daćemo ti drugog magarca.«

Nasrudin-hodža i žena mu

Nasrudin-hodža spavao jednom sa ženom u dušeku. Kad je bilo oko ponoći, oćuti hodža gdje se je neko uvukao u kuću, pa premeće dolafe, okreće gore-dolje i razgleda da što ukrade.

Probudi hodža ženu pa joj reče:

»Hajde bolje, vidi ko je to.«

Žena reče:

»Neću, hajde ti.«

Opet će hodža ženi:

»Ustani brže pa razgledaj ko će to biti!«

Ali kako mu je žena u tom vremenu bila teška (noseća), reče:

»Ja ne mogu sa dvije duše ići, hajde ti!«

Na to će hodža:

»Kad ti ne možeš sa dvije duše, da kako ću ja s jednom?«

Nasrudin-hodža udaje kćer

Jednom hodža potjera kravu na pazar, jer više nije nizašta vrijedila. Na pazaru je kudio, da ništa ne valja, da se udara nogom kad se muze, da je krezuba — i svijet se razilazio i ne osvrćući se na nju.

Dođe mu telal, pa mu reče:

»Efendija, nećeš ti tako krave prodati. Daj da ti je ja prodam.«

Nasrudin mu je dade, a telal je stade hvaliti:

»Evo, narode, krave, kakve nema nadaleko. Steona je ima četiri mjeseca, nije vimeživa, od male je hrane, sastavlja mlijeko s mlijekom, a mirna je kao janje.«

Hvaleći tako kravu, skupo je prodade i dade pare Nasrudinu, a Nasrudin njemu hediju.

Veseo se Nasrudin vrati kući, kad puna kuća prosaca. Došli da mu prose kćer. On rekne

ženi:

»Ja ću im je sad nahvaliti, vidjećeš ti.«

Ona ga je odvraćala, govoreći mu:

»Pusti, to su ženski poslovi!« ali se on ne dade smesti, nego utrča među prosce, govoreći:

»Evo, ovoj mojoj kćeri istom je petnaest godina, mlada je, steona je ima četiri mjeseca, prvotelka, nije vimeživa, od male je hrane, a kad se muze ne udara nogama.«

Kad to prosci čuše, razbježaše se kud koji.

Nasrudin-hodžin jorgan

Jedne noći čuje Nasrudin-hodža neku svađu pred svojom kućom. Htio je da sazna uzrok te svađe, pa se zaognu jorganom i izađe napolje. Odmak mu jedan od onih ljudi koji su se tu svađali svuče jorgan s leđa i pobjegne, a svađa prestade.

Nasrudin-hodža se vrati u kuću, a žena ga zapita, zbog čega je bila ta svađa.

Nasrudin-hodža joj odgovori:

»Sva je svađa bila oko našeg jorgana, jer čim njega nestade, odmah i svađa prestade.«

Hrsuz i bunar

Ukrao hrsuz ispred Nasrudina sirac, pa poče bježati na jednu stranu. Nasrudin skoči i potrča na drugu stranu, gdje je bio seoski bunar.

»Hrsuz je pobjegao na onu stranu,« vikali su mu koji su vidjeli kradljivca kako pobježe sa sircem.

»Poteci za njim, Nasrudine!«

»Sir je toliko slan, da će hrsuz morati doći na bunar da pije vodu, ili će inače crknuti od žeđi.«

Stid ga od hrsuza

Jednom Nasrudin-hodža spavao sa ženom u sobi, kad oko ponoći oćuti kroza san gdje se je uvalio hrsuz pa premeće po kući kao po svojoj.

Ustane Nasrudin-hodža i sakrije se u jedan dolaf. Hrsuz jednako premeće i traži po kući, otvara jedno po jedno i ništa nema što bi bilo vrijedno da se ukrade. Otvori dolaf, a kad ugleda hodžu, reče mu:

»Šta ćeš ti ovdje?«

»Da ti pravo kažem, sakrio sam se od tebe, jer znam da nećeš ništa naći u mojoj kući, pa me je zato upravo stid.«

Ko bi račun platio?

Jedne večeri upravo pred spavanje čuju Nasrudin-hodža i žena mu neki šušanj, a zatim šaputanje nekolicine ljudi pred vratima. Naćule uši i počnu slušati šta se vani šapće:

»Sada je ponoć. Hodža je davno zaspao. Polako da preskočimo bašćeni zid pa ćemo ući u kuću. Hodžu ćemo ubiti, a tele mu zaklati. Ženu ćemo mu povesti sa sobom, da se zabavljamo.«

Kad je hodža čuo ove glasove, da bi dao znak da je budan, poče na glas kašljati. Lopovi koji su bili pred kućom, čuvši da je hodža budan, dadoše tabanima vatru.

Žena koja je također čula sve šta se dogodilo reče mu:

»Efendija, ti se haman prepade, pa zakašlja!«

»Tako je! Da su oni došli unutra, tebi se ništa ne bi dogodilo. Odveli bi te i s tobom teferičili. Sve bi se svršilo na meni i na teletu.«

Nasrudin-hodža i hrsuz

Nasrudin-hodža spavao jednom sa svojom ženom u kući. Oćuti kroza san nekakav šum po kući, prene se i ugleda hrsuza gdje se penje na tavan, a pokupio je gdje je šta našao. Hodža probudi ženu i reče joj:

»Pade mi na pamet da ti kažem jednu dovu, pa je zapamti! Kad ti ustreba, samo je jednom prouči, pa ćeš moći po mjesečevim zrakama kuda hoćeš silaziti i peti se. Moći ćeš sa najviše kuće vazda ko od šale saći.«

Tako Nasrudin-hodža prouči ženi nekoliko puta tu tobožnju dovu, a isti hrsuz pomisli na tavanu:

»Evo zgode, i ja ću naučiti tu dovu, pa ću niz mjesečeve zrake silaziti kud mi bude drago.«

Tako slušajući hodžu gdje ponavlja nekoliko puta ženi dovu, zapamti je i hrsuz.

Hodža opet legne sa ženom,

počne hrkati kao da je napravo zaspao.

Hrsuz, koji se natovario svime što je u kući našao, prouči dovu i zakorači da sađe niz mjesečevu zraku, ali najedanput pane svrh kuće na zemlju i slomi nogu. Hodža zaviče ženi:

»Ustaj, evo hrsuza!«

»Ništa nemoj hitjeti,« zajauče hrsuz.

»Dok je u tebe ta dova, a u mene ova pamet, ja sam i sjutra ovdje.«

Pazar iznenada

Nasrudin uzme mnogo čohe da je raznese trgovcima u vilajetu. Na putu ga dočekaju hajduci. Harambaša naredi, da bale s čohom razvežu i izmjere.

Hajduci odmah porazvezuju denjkove i počnu mjeriti čohu, ali ne aršinom nego kopljima. Pri tome naiđu na komad crvene čohe.

Harambaša upita:

»Zašto nisi donio sve ovako crvenu kao ovu?«

Nasrudin odgovori:

»Ko je mogao znati da ću ja svoju robu ovako uđuture pazariti!«

Kad se krivo svjedoči

Jednog dana dođe Nasrudinu jedan Akšeherlija i poče mu se jadati:

»Imam kod kadije jednu raspravu, pa bih te molio da mi budeš svjedok.«

»U kakvoj stvari?«

»Jučer sam prodao jednom čovjeku sto oka pšenice, koja je bila u vreći. Sada me on tuži kadiji, tvrdeći da je u vreći mjesto pšenice zob. Kadija mi traži jednog čovjeka koji će posvjedočiti da je jučer u vreći bila pšenica. Zato te molim da odeš sa mnom do kadije i da posvjedočiš, kako si ti vidio da je u vreći bila pšenica.«

Nasrudin bez ikakva predomišljanja odgo vori:

»Pristajem. Hajdemo odmah!«

Kad su došli pred kadiju, ovaj upita Nasrudina:

»Je li u vreći bila pšenica ili zob?«

»Zob«, odgovori Nasrudin.

Kad to ču Akšeherlija povuče ga za tur i poče mu šaptati:

»Pogriješio si. Treba da kažeš: pšenica!«

Nasrudin potpuno ravnodušno odgovori:

»Potpuno je svejedno da li ću reći pšenica ili zob, jer svakako krivo svjedočim.«

Pomažem ti lagat

Iznio Nasrudin-hodža vrlo čistu pšenicu na pazar da je proda. Dođe kadija da pregleda vreću pšenice pa je počne kuditi:

»Ih, što ti je pšenica prznita!«
»Jest, efendija, jest.«
»Ima i snijeti.«
»Ima, efendija, ima.«
»Ima i kukolja u njoj.«
»Ima, ima.«
»Evo ima i kamena.«
»Ima, ima svašta, a najviše laži!«
»Baš si ti, hodža, lud, kad svoju pšenicu ne hvališ!«
»Efendija, a ko bi ti pomagao lagati i polagivati da ja šutim?«

Za hajvana nema ćitaba

Nasrudin-hodža se pogodio s kadijom da mu čuva goveda. Imao je i on jednu kravu, pa i nju istjera zajedno s kadijinim govedima na pašu.

Jedanput se dogodi te se pabode Nasrudinova krava s kadijinom, pa njegova krava ubode rogom kadijinu. Nasrudin brže-bolje otrča kadiji pa mu reče:

»Čestiti kadija, tvoja krava ubola moju kravu.«

»E pa šta ću ti ja? Za hajvana nema suda.«

»Ama šta ja velim, kadija? Nije tvoja krava ubola moju kravu, nego moja tvoju.«

»E he he… stander malo, da zagledam u ćitab,« pa pruži ruku da dohvati knjigu, ali ga Na Nasrudin dohvati za ruku pa mu reče:

»Nećeš, Boga mi! Kad nisi mojoj kravi gledao u ćitab, nećeš ni svojoj.«

Čime se bije pas

Jednom Nasrudin-hodža išao nekuda kroz selo, pa na njega nasrnu pas njegova komšije. Hodža, koji je slučajno imao uza se sjekiru, da bi se obranio, razmahne sjekirom, udari psa u glavu, a pas otegne repinu.

Komšija ode kadiji pa optuži Nasrudina. Kadija naredi da dovedu hodžu pred njega. Čim hodža na vrata, reći će mu kadija:

»Što nisi psa udario držalicom, a ne toporištem?«

Nasrudin, kao da je samo to pitanje i očekivao, odgovori:

»Da je pas htio mene ujesti repom, i ja bih njega udario držalicom.«

Vrana mjesto sokola

Nasrudin kupi jednom od dvoje djece vranu za dvije pare i ponese je da je uvježba kao lovnu pticu za divljač. On je znao da se mogu sokoli uvježbati da love druge ptice, ali je mislio da se i vrana može dresirati.

Idući kući ugleda hodža u polju jednog bika kako leži na njivi, pa pusti vranu s ruke, a vrana, kao da je razumjela, pade biku među rogove. Hodža potjera bika pred sobom i sveza ga u medresanski ahar.

Ljudi koji su gledali kako hodža otjera tuđeg bika pred sobom, jave vlasniku bika i on kao bez duše dotrča u medresu i poče se derati na hodžu:

»S kakvim si ti pravom dotjerao moga bika sebi?«

»Ja sam kupio za svoje pare jednu lovicu vranu i pustio je da lovi. Ona je pala na jednog bika. I to je po svakom pravu moja lovina. Ako ti nije pravo, eno ti kadije pa me optuži.«

Čovjek ode kadiji, a kadija posla po Nasrudina. Nasrudin je ispričao kadiji sve kako je bilo, a onda mu je prišapnuo na uho:

»Ako parnicu riješiš u moju korist, poslaću ti sutra pun lonac masla na peškeš.«

Kadija presudi parnicu u korist Nasrudinovu. Kad parničari iziđoše iz sudnice, Nasrudin odve do vlasnika bika i preda mu ga, rekavši mu: »Nije meni stalo za bika. Ja hoću da svijet vidi kako je kadija podmitljiv!«

Slijedećeg dana pošalje Nasrudin-hodža kadiji ćup masla.

Kadija je za dva jutra na ovom maslu pekao čimbur od jaja koja je također primao od Nasrudina, a kad treće jutro zabode kašiku u ćup, kad na kašici iznese bićije baljege. Sav bijesan pošalje po Nasrudina, a kad on dođe, kadija nasrne na nj:

»Kako možeš, edepsuze jedan, davati meni da jedem balegu.«

»Nisi ti, kadija, istom danas pojeo balegu. Balegu si ti pojeo prije tri dana, kad si presudio u moju korist bika, na kojeg nisam imao nikakva prava.«

Nasrudin-hodžin poklon Timur Lenku

Pošao Nasrudin-hodža Timur Lenku, koji je bio strah i trepet u kraju u kojem je Nasrudin živio, pa mu ponio jedan sepetić tunja.

Putem ga sretne jedan njegov prijatelj i zapita ga, kome nosi tunje. Nasrudin mu reče da ide Timur Lenku. Prijatelj mu reče:

»Ne nose se tunje na poklon, nego smokve.«

Hodža ga posluša, vrati se kući, istrese iz sepeta tunje i nabere lijepih mekanih smokava. Kad ih odnese i stavi pred Timur Lenka ovaj htjede da se malo našali s Nasrudin-hodžom, pa naišareti slugama da gađaju smokvama Nasrudina u glavu.

Sluge poslušaše i počeše Nasrudina gađati u glavu. Kako se koja smokva razlijepi o Nasrudinovu glavu, tako hodža vikne:

»Hvalu Bogu, Hvala Bogu!«

Začudi se Timur Lenk pa zapita hodžu:

»Zašto se zahvaljuješ Bogu?«

»Zahvaljujem Bogu, koji mi dade onakvog prijatelja, koji me uputi da ne nosim tunje nego smokve. Jer, kakva bi onda bila glava da ih ponesoh.«

Nasrudin-hodža i Timur Lenk

Na zlu glasu poznati vojskovođa Timur Lenk zovnuo jednom Nasrudin-hodžu preda se. Kad se hodža otuda povrati, počne se pipati po glavi.

Upita ga družina:

»Što se, hodža, pipaš po glavi?«

Na to hodža odgovori:

»Vidim da tamo uniđu mnogi s glavom, a izađu bez nje, pa se zato pipam, da nije i moja glava tamo ostala.«

Kad **bi deva imala krila**

Došao Nasrudin-hodža u džamiju da održi vaz. Kako je imao običaj pomaknuti čalmu na glavi prije nego bi počeo govoriti, dohvati čalmu da je poravna, kad osjeti pod prstima nešto mo kro i prljavo. Skide čalmu s glave, kad ono na njoj biljeg od ptice koja je zrakom proletjela viš njega i ukaljala ga.

Hodža zaboravio šta je mislio govoriti na va- zu, pa reče:

»Narode, zahvalite se Bogu, što nije dao devi krila, jer da na kuću sleti, kuća bi se srušila, a da se leteći zrakom pobaljega, mogao bi i insan nastradati.«

Nasrudin-hodža — vješt kadija

Dođoše neki trgovci u ono mjesto gdje je živio Nasrudin i odsjedoše u hanu. Iste noći ukrade neko jednom trgovcu ćemer s novcem, i niko ne maže naći lopova. Dozvaše Nasrudina da pronađe lopova.

Kad je čuo o čemu se radi, Nasrudin-hodža svima zapovjedi da dođu u meščemu. On prvi ode, pa nađe jednu bijelu kozu, koju dobro nagaravi ćumuram.

Kad svi trgovci dođoše pred Nasrudin-efendiju, on dovede nagaravljenu kozu u sobu gdje kadija sudi.

»Vi ćete jedan po jedan dolaziti ovdje i gladiti ovcu po leđima a pod čijim rukama mekne, onaj je pokrao novac.«

Učiniše tako jedan po jedan, pa kad se svi izredaše, naredi im Nasrudin da stanu u jedan red i da dignu obje ruke u vis, s dlanovima okrenutim njemu. Kad svi izdigoše ruke, a ono svima dlanovi crni od ćumura, samo u jednoga od njih bijele se ruke. Njemu priđe Nasrudin-hodža i reče:

»Ti si ukrao novce!«

Onaj malo poblijeđe, ali ipak reče da nije ukrao.

»Jesi,« veli mu Nasrudin.

»Ti nisi smio da pagladiš kozu, samo si onako bajagi vukao dlane iznad njezina hrpta, jer si se bojao da koza ne mekne. Eto, tvoji su dlani bijeli, da si i ti pritisnuo, ogaravio bi i ti ruke, kao ovi drugi što su.«

Lopov je naposljetku morao priznati da je ukrao novac. Trgovac je dobio ćemer a Nasrudin-hodža se time proslavi po svijetu sa svojom dosjetljivišću.

Nasrudin-hodža i vrijeme

Kad je Timur Lenk na svom osvajačkom pohodu došao u blizinu Akšehera, svijet se strahovito prepade, jer je Timur Lenk sve živo stavljao pod mač. Dogovore se ljudi da Nasrudina upute u susret Timur Lenku, ne bi li ga on kako udobrovoljio i izmolio milost za njih i njihov grad.

Nakon duga puta, jašući na svom magarcu, Nasrudin stigne do Timur Lenkova logora i uspijee se probiti do njegova šatora, poljubi Timur Lenka u skut i u ruku, pa zamoli milost za svoj grad i svoje sugrađane.

>>A šta mi za to donosiš?<<, upita ga Timur Lenk.

>>Premilostivi i nepobjedivi!<< poče Nasrudin.

>>Mi smo siromašni ljudi, pa ti ne možemo ništa osobito darovati, ali ti zato obećajem da ću za godinu dana naučiti svoga pametnog magarca, da govori ljudskim jezikom.<<

>>Zaista?<< dočeka Timur Lenk začuđen i raspoložen.

>>Obećajem i zaklinjem se!<< potvrdi Nasrudin i ode pa dovede magarca da ga i lično vidi.

>>Dobro,<< pristade Timur Lenk.

>>Ali, zapamti jedno: ako magarac za godinu dana ne progovori kao i ti, onda znaj da ni dijete u majčinoj utrobi neće biti pošteđeno u tvom Akšeheru!<<

Nakon što je magarac usijanim mačem bio obilježen, Nasradin se veseo i raspoložen vrati u Akšeher i ispriča ljudima kako je izvolio Timur Lenkovu milost. Kad oni to čuše, udare u plač i kuknjavu, jer su sada sigurno znali kakva ih nesreća do godine očekuje. Nasrudin na to planu:

>>Šutite, budale! Godina dana je duga i preduga! Za to vrijeme ili ću ja umrijeti, ili će magarac lipsati ili će Timur Lenka đavo odnijeti. U svakom od ta tri slučaja, vi ste spašeni. Jer, ako ja umrem, onda ćete reći Timur Lenku da nije imao ko da uči magarca kako se govori; ako magarac krepa, ja ću mu reći da krepana magarca nisam mogao učiti, a ako Timur Lenka đavo odnese, onda, pogotovo, nikom ništa. A godina je duga i preduga, jedno od to troje sigurno će se dogoditi!<<

Nasrudin-hodža i dukati

Nasrudin-hodža se molio Bogu: »Bože, daj mi hiljadu dukata ravno! Ako bude samo jedan manje, ne treba mi!«

Čuo to neki Jehudija pa reče u sebi:

»Baš ću ga iskušati!«

Izbroji devet stotina devedeset i devet dukata, metne ih u jednu kesu i baci u Nasrudinovu kuću. Nasrudin nađe kesu i, kad vidje u njoj same dukate, uze da ih prebroji. Nađe taman hiljadu jedan manje dukat.

»Kad je Bog dao ovo, daće i onaj još jedan. On je milostiv.«

Govoreći to pohrani novce na sigurno mjesto. Kad to vidje Jehudija, ode Nasrudinu i reče mu:

»Sabah hajir olsun, efendi! Znaš li zašto sam došao do tebe? Došao sam da mi vratiš novce — one dukate što si ih našao.«

»Jesi li poludio, dobar čovječe? Ja sam one dukate izmolio od Boga. On je uslišao moju molbu i podario mi ih je.«

»Nije, efendum, tako. Ja sam ti one dukate ubacio u kuću. Htio sam da se malo nasmijemo. Ja sam se samo šalio; htio sam da te iskušam, hoćeš li ih primiti, jer sam čuo kad si rekao:

— o Bože, daj mi hiljadu dukata ravno! Ako bude jedan manje, ne treba mi!«

Nasrudin-hodža se ne da ni vilama osedlati.

»Eh, kad je tako,« reče Jehudija, »a ti hajde kadiji pa nek on presudi!«

»Ja, bogme, ne mogu ići pješice,« reče Nasrudin, a Jehudija nemadne kud, nego mu dovede osedlana magarca.

»Ali ja ne mogu u ovom otrcanom ćurku ići pred čestitoga kadiju,« opet će Nasrudin, a Jevrejin ode te mu donese nov novcat ćurak, samo da ide s njim na sud.

Nasrudin ogrne ćurak, uzjaha na magarca i krene zajedno s Jehudijom kadiji.

»Šta vi hoćete?« zapita ih kadija.

»Čestiti kadija,« reče hodža,

»Evo šta je. Ima već mnogo vremena kako se molim Bogu, da mi podari hiljadu dukata. I Bog mi usliša molbu, dade mi dukate i ja ih uzeh. Ako je bio jedan manje, neka je slava Bogu, gospodaru zemlje i nebesa!«

»Nije istina, čestiti kadija. Ja sam mu te dukate probacio kroz pendžer u kuću, samo da ga iskušam,« reče Jevrej.

Na to će opet Nasrudin:

»Još ti ne znaš, čestiti kadija, kakav je lažov ovaj Jevrej. Kakav je, još će reći da je i ovaj ćurak što je na meni njegov, pa i onaj magarac na kojemu sam dojahao.«

»Pa i jest!« reče Jehudija.

»Eto vidiš, čestiti kadija!« reče hodža.

Kad to ču kadija, razljuti se, skoči pa istjera Jevreja iz sudnice. Nasrudin-hodža zakopča ćurak, uzjaha na magarca i rahat ode kući.

Zvek novca

Nasrudin kao kadija bio je poznat sa svojih duhovitih presuda.

Jednom mu dođoše dvojica parničara. Jedan je drugoga pograbio za vrat i dovukao ga

pred Nasrudin-hodžu. Poče ga optuživati:

»Hakim-efendija! Ovaj čovjek meni neće da plati moje pravo.«

»Kakvo je tvoje pravo?« upita ga Nasrudin.

»Ovaj što sam ga dovukao u mešćemu cijepao je jednom bogatu čovjeku tovar drva. Ja sam ga molio da i ja cijepam, pa da popola naplatimo, a on je rekao da je malo drva i da će biti mala i plaća, pa da nemamo šta dijeliti. Kako mi on nije dao da cijepam, a i meni su pare potrebne, ja sam, dok je on cijepao sjekirom, sjedio sa strane i svaki put, kad bi on udario po drvetu sjekirom, othuknuo sa svega srca — heh-heh! Tako sam zajedno s njim othukivao i tako mu pomagao da brže i lakše iscijepa. Kad je završio cijepanje, naplatio je od vlasnika drva za svoj trud, a meni nije ništa htio dati za ono što sam ja pomagao. Kad sam mu bio na pomoći, neka mi nešto i plati.«

Nasrudin-hodža se zamisli, pa mu reče:

»Imaš i ti pravo da nešto dobiješ.«

»Ama kako?« bunio se cjepar koji je cijepao.

»Kakva je to pravda?«

Nasrudin naredi da se donese sarafska daska, na kojoj mjenjači mijenjaju novac.

»Daj ovamo pare!« pozva Nasrudin-hodža cjepara.

Ovaj ih oklijevajući dade.

Nasrudin izvisoka baci novac na sarafsku dasku, a novac dade od sebe zvek.

»Jesi li čuo zvek novca kad je pao na dasku?« upita Nasrudin tužitelja.

»Jesam.«

»Tvoje je pravo na onaj zvek što si ga čuo! Uzmi ga, a pare pripadaju onom koji je cijepao.«

Nasrudinov ramazan u tuđem selu

Dok je Nasrudin učio u medresi, bio je onda običaj, da taleba (učenici medrese) idu pred ramazan po selima, gdje bi bili imami u džamijama, klanjali teravije i ostale namaze, u danu učili mukabele, za što bi ih seljaci nagrađivali hranom, koju bi oni nosili iza bajrama u svoje gradove u kojima su pohađali medrese. To je obično bivalo brašno, maslo, tarhana, pirinač i slično, a ponešto bi dobili i u novcu od seljaka.

Tako i Nasrudin, kad je malo poodrastao i postao punoljetan, da bi mogao imamske dužnosti obavljati, otišao da traži neko selo, gdje bi proveo ramazan.

Oko podne stiže u neko malo selo. Tu ga ne primiše, već mu rekoše da oni imaju svoga imama. Ne dadoše mu ni da se nahrani ni da se odmori, nego ga neljubazno uputiše u drugo selo.

Trebalo mu je dva sata naporna puta dok stiže u selo, a i tu dobi isti odgovor.

Pred večer stiže u treće selo. Tu zateče sve seljane, kako su se iskupili na mejđanu pred džamijom.

»Šta je to?« upita ih.

»Navadila nam se u selo lisica«, kažu mu oni. »Nije samo što nam podavi kokoši i tuke, već nam odvuče i opanke i papuče. Ne možemo ti kazati koje smo zlo od nje podnosili.

Najzad je danas u podne uhvatismo. Eto, sada viječamo, kakvom ćemo je smrću smaknuti, da je što teže kaznimo.

Čim to hodža ču, razmaknu svjetinu i stupi na sredinu.

»Čekajte«, reče,

»A meni ostavite da je kaznim!«

Odmah skide sa sebe džube i otpasa pas pa obuče lisici. I svoj saruk joj natuče na glavu.

Lisica, ne znajući šta se s njom dešava, dade vatru tabanima i pobježe, a seljaci, zbunjeni, povikaše:

»Aman, hodža, šta uradi?«

Nasrudin im posve ozbiljno odgovori:

»Ništa se vi ne brinite, moje age. Ja sam njoj nešto tako napravio, da joj ne bi zemetnulo ovakvu kaznu ni da se četrdeset ljudi sakupi. Ovako, gdje god ona u onom odijelu dođe u koje selo, odmah će je otjerati isto kao i mene. Nigdje neće vidjeti prijazna lica.«

Ove se hodžine riječi svidješe seljacima, a i postidiše ih. Jedan bogatiji između njih reče mu:

»Hodžefendija! Večeras ćeš biti moj gost, a sutra ćemo već nešto gledati za te.«

Nasrudin-hodžina dova

Jednom put nanio Nasrudin-hodžu uz jedno strmo brdo. Bila još uz to i vrućina, a i hodžinska nošnja je zagrijavala putnika. Nije bilo ni vode da se čovjek malo osvježi u putu.

»Eh, da mi Bog da jednog konja, pa da sad prejašem ovo brdo!«

Tamam hodža to pomisli, kad opazi jednog pašu gdje sjedi, a kraj njega kobila i malo ždrijebe, istom oždrijebljeno.

»Brže-bolje da si uprtio ovo ždrijebe«, drekne paša na hodžu, »pa hajde preda mnom!«

Hodža nemade kud, nego se uprti ždrebetom, te hajd pred pašom, i to sve trkom. Mrtav umoran pade hodža navrh brda, pusti ždrijebe i uđe u jednu kuću. U toj kući bili muž i žena i jedan im sin, bolestan već tri godine, da se nije mogao s mjesta maknuti. Kad se hodža malo odmori, zapita starca:

»A ko ti ono, starče, leži u kutu?«

»Ono mi je sin jedinac, pa leži eno ni živ ni mrtav, ima evo tri godine.«

»Da Bog da ti on crk'o«, reče hodža, pa se zavali i zaspa kao zaklan.

Ujutro se probudiše starac i starica, pa i sin im ustade, kao da nikada nije ni bio bolestan. Ustade i hodža te sjede među njih.

»Eh, hodža«, reče stari, »Eno kakvu mi sinoć dade bedovu sinu, a evo ga ojutros, hvala Bogu, zdrav kao drijen.«

»Pa ja sam i znao da će tako biti«, reče hodža.

»Ja sam išao uz brdo i zaželio od Boga da mi dadne kakva konja da uzjašem, a on mi dade ždrijebe na vrat da ga ja nosim. Da sam zaželio da ti sin ozdravi, ti bi ga ojutros mrtva opremao.»

Nasrudin-hodža kao vaiz

Jednog dana se popne Nasrudin-hodža na ćurs i obrati se slušačima u džamiji koji su došli da čuju njegov vaz (propovijed):

»Znate li ljudi, o čemu ću vam danas govoriti na vazu?«

»Ne znamo«, odgovoriše svi.

»Pa kad ne znate, neću vam ni vaziti.« I Nasrudin-hodža siđe s ćursa i izađe iz džamije.

Drugoga petka se zdogovoriše ljudi, ako im postavi isto pitanje, da reknu da znaju.

Kad se Nasrudin-hodža popeo na ćurs, obrati im se pitanjem:

»Znate li, ljudi, o čemu ću vam danas vaziti?«

»Znamo«, odgovoriše svi.

»Pa kad znate, nemam vam šta ni kazivati.«

Nasrudin-hodža sađe s ćursa i izađe iz džamije.

Onda se ljudi zdogovore, ako im i treći put postavi Nasrudin-hodža isto pitanje, da jedna polovica odgovori da znaju, a druga da ne znaju.

Kad se trećega petka Nasrudin-hodža pope na ćurs, opet im postavi isto pitanje:

»Znate li ljudi, o čemu ću vam sada vaziti?«

Jednaa polovina slušalaca reče da znaju, a druga da ne znaju.

Nasrudin-hodža se okrene onima koji su rekli da znaju:

»Sada vi koji znate kažite onima koji ne znaju!« pa opet sađe s ćursa.

Da ne pravi put

Ručao hodža pa mu preko sofre prijeđe mrav. Hodža ga uhvati i ubije.

Zapitaju ga drugi zašto je to uradio.

»Zato da ne kaže drugim mravima, da je prešao preko moje sofre, jer bi oni drugi napravili put i preko moje brade, a to mi ne bi bilo pravo.«

Pobožna želja Nasrudinova

Jednom ode Nasrudin-hodža u šumu po drva i, dok je sjekao drva, izjedoše mu vuci magarca.

Kad je sav zabrinut išao natrag u selo, opazi nekoliko seoske djece gdje se igraju, pa ih zapita:

»Recite mi, djeco, govori li se po selu da su hodžina magarca izjeli vuci?«

»Ne«, rekoše djeca.

»O tome niko ne govori.«

A hodža reče:

»Dao Bog da bude vaša besjeda prava, da budu vaše riječi istinite!«

Nasrudin-hodža pozvao softe na ručak

Nađe se Nasrudin-hodža sa svojim đacima i oni ga salete da ih pozove na ručak. Nasrudin-hodža se našao u neprilici. Da ih odbije, stid ga, a da ih pozove, prazna mu je kuća. Najpolije ih morade povesti. Kad stigoše pred vrata, reče im Nasrudin-hodža da malo pričekaju, a sam uđe u kuću i rekne ženi:

»Idi, ženo, i reci onim čankolizima pred vratima da nisam doma.«

Žena izađe i upita softe:

»Koga tražite?«

»Nasrudin-hodžu!«

»Nije doma.«

»Kako da nije kod kuće, kad je sad pred nama ušao.«

»Nije.«

»Jest.«

»Ama nije.«

»Ama jest.«

Najposlije se poinadiše. Sluša to Nasrudin-hodža, pa kad mu dojadi njihovo preknadanje, promoli glavu kroz prozor pa reče đacima:

»A šta vi znate, budale jedne? Može biti da moja kuća ima dvoja vrata, pa sam na jedna ušao, a na druga izašao.«

Cijena jednog šamara

Kadija u Akšehiru volio se družiti s Nasrudinom, ali nije Nasrudin volio sjediti s njim, jer nije bio nimalo duhiovit, nego dosadan umišljenik.

Da bi dobavio Nasrudin-hodžu u mešćemu, kadija pošalje svoga ćatiba, da na svaki način nešto uradi da bi nagovorio Nasrudina da dođe kadiji.

Ćatib je kanderisavao Nasrudina da pođe s nijm kadiji, ali Nasrudin nije nikako htio. Najposlije ćatib odvali jedan šamar Nasrudinu da mu je zazvonilo u uhu. Nasrudin ode kadiji i optuži njegova pisara zbog šamara. Kadija presudi da ćatib plati Nasrudinu jednu akču globe.

Ćatib pristane i izvadi dinar. Kadija nije imao ništa u sitno da razmijeni dinar, pa pošalje ćatiba u čaršiju da usitni dinar. Usput mu je naišaretio da baš ne hiti s povratkom, nadajući se da će se sada zabavljati s Nasrudinom i uživati u njegovoj duhovitosti. Ali Nasrudin šuti kako šuti. Kadija započne nekakav razgovor, ali Nasrudin ne odgovara, nego smišlja neku osvetu.

Kako ćatiba nije bilo, kadija zadrijema, pa i zaspa sjedeći u svome šiltetu.

Nasrudin se polako podigne, približi se kadiji i odvali mu jednu zaušnicu, da se je kadija i probudio i oborio sa šilteta.

»Šta ovo bi, Nasrudine?« upita kadija.

»Ja nemam kad čekati ćatiba dok se vrati s akčom. Eto, neka je tebi preda, pa će pravdi biti udovoljeno.«

Nasrudin-hodžina sarma

Nasrudin-hodža jednoga dana jeo sarmu, kad mu dođe prijatelj, kojega Nasrudin pozva za sofru i počeše zajedno jesti. Prijatelj je grabio sve po dvije sarme odjednom. Nasrudin-hodža ga upita:

»Kako se pravi sarma?«

Gost odgovori:

»Najprije se skuha lozovo lišće, pa se onda izmiješa pirinač i isjecano meso, metne se soli i bibera, pa se onda puni jedna po jedna sarma.«

Na to mu reče Nasrudin-hodža:

»Kad se uvijek puni samo jedna po jedna, treba li onda po dvije odjednaput jesti?«

Tovar dvojice magaraca

Nasrudin-hodža putovao jednoga dana s još dvojicom putnika. Putem se ona dvojica toliko umore, da su poskidali svoje ćurkove i natovarili ih na Nasrudina da ih nosi. Ta dvojica bezobraznika se ne zadovoljiše samo tim, što su ga natovarili, već ga još počeše ismjehivati i zadirkivati.

Jedan od njih reče Nasrudinu:

»Brate, veoma smo te zahizmetili. Oprosti, jer taj tovar na tvojim leđima, to je tovar jednog magarca.«

Nasrudin mu odgovori:

»Ja mislim da je ovo tovar dvojice magaraca, a ne jednoga!«

Time ih je brzo ušutkao, da su morali uzeti svaki svoj ćurak.

Čaplja i džigerica

Kupio hodža u mesnici džigericu i nosio je kući u ruci. Odnekud se čaplja zaleti, pa zgrabi džigericu i vine se s njom u vis, a hodža ostane mašući šakama, i gledajući za njom.

U taj čas naiđe čovjek koji je nosio u ruci meso. Hodža se zatrče, zgrabi meso čovjeku iz ruku i pobjegne, čovjek zaviče:

»Drž'te ga, ote mi meso!«

»Drž'te je, odnese mi džigericu,« viknu hodža.

Nasrudin-hodža i dijete

Nasrudin-hodža oglasio da ide na ćabu. Sve se komšije iskupile oko njega, pa mu naručivali šta će kome donijeti. Neko je htio tespih, neko jaga, neko uda, a neko lif ili misvać — šta je već za koga bilo.

Tu se slučajno desilo jedno dijete, pa izvadi paru te je dade Nasrudin-hodži i zamoli ga da mu donese jednu sviralu.

Na to će hodža:

»Moj sinko, ako bude života, ti ćeš beli zasvirati, a za ostale kako bude.«

Bujrum, ćurak

Nasrudin-hodžu zovnuli na zijafet, i on došao u svagdašnjem odijelu. Niko se nije na nj ni obazro niti ga ponudio da sjedne za sofru, a kamoli da bi ga ponudio da sjedne uvrh sofre, gdje mu je kao hodži u selu bilo mjesto.

Hodža se vrati kući i obuče svoj novi ćurak, pa opet ode na zijafet.

Čim je došao u kuću gdje je bio zijafet, odmah se uzvrte oko njega, vičući: »Bujrum, hodža!«

Kad god bi ko rekao: »Bujrum, hodža«, on bi rekao, okrenuvši se svome ćurku: »Bujrum, ćurak!«

Uvedoše ga u sobu, gdje je bila prostrta sofra, ponudiše ga da sjedne u začelje i opet povikaše: »Bujrum, hodža«, a on se okrenu džepovima svoga ćurka i počne u njih trpati hranu i vikati:

» Bujrum, ćurak!«

Kad ga upitaše, zašto tako govori, on reče:

»Nije ova počast učinjena meni, nego mome ćurku.«

Zajam

Došao jedan komšija Nasrudin-hođži da mu da u zajam sto groša i da mu dadne četiri mjeseca vremena da mu vrati novac.

Na to će hodža:

»Novca nemam, a vremena ti mogu dati, ako ćeš, i osam mjeseci.«

Kad magarac svjedoči

Zamoli neki komšija Nasrudin-hodžu da mu da svoga magarca na poslugu.

»Nemam magarca,« reče hodža.

Upravo u taj čas poče magarac u aharu revati, a komšija mu reče:

»Ta eno, čuje se magarčev glas.«

»E baš mi začudo,« reče hodža, »da više vjeruješ magarčevu revanju nego mojim riječima.«

Lijep običaj u Konji

Došao Nasrudin-hodža u Konju. Hodao je po gradu i razgledao gdje šta ima, a na jednom mjestu mu udari u oči jedna stastičarnica, a u nos kokija od halve, koja se pušila u tevsiji.

Znao je da nema para, ali nije mogao srcu odoljeti da ne uđe u halvedžinicu i okusi halve. Primakne se tepsiji i počne se zalagati ukusnom halvom.

Kako nije unaprijed pitao pošto je halva i nije platio, halvedžija dohvati batinu i počne ga tući po leđima i goniti ga iz halvedžinice.

Nije da ga nisu boljeli udarci od batine, al je veća bila volja za jedenjem halve, pa se Nasru-din i dalje zalagao slatkim zalogajima i gutao bote halve.

Halvedžija udara batinom, a hodža se zalaže, pa 'e preko zalogaja:

»Lijep običaj u Konji! Batinom te nagone da jedeš halvu.«

Nasrudin-hodža i begovski atovi

Nasrudin-hodža došao na svome magarcu u nekog glasovitog bega na konak. Sjaše s magarca, sveže ga kod begovskih atova, izađe begu u sobu, gdje zajedno večeraše. Ali međutim begove sluge sađu u ahar pa od šale odrežu hodžinu magarcu uši i rep.

Hodža malo kasnije sađe magarcu da ga obiđe i da mu baci sijena, ali ima šta i vidjeti — u magarca nema ni repa ni ušiju. On izvadi odmah nož iza pasa, pa begovskim atovima izodreziva gubice.

Sutra, kad je osvanulo, kad su pošle sluge da polože sijeno atovima, imaju šta i vidjeti.

Zgranuti poviču:

»Šta je ovo? Ko je ovo učinio?«

Na to će hodža:

»Ta vidite, dobri ljudi, da nije ništa drugo, nego se smiju atovi mome magarcu što nema repa ni ušiju.«

Šilo za ognjilo

Išao Nasrudin-hodža u grad i vodio za sobom magarca. Kako je bio ljetni dan i jaka žega, skine hodža sa sebe ćurak, prebaci ga preko samara.

U pulu se neko našali pa mu ukrade ćurak s magarca. Kad se hodža obazrije i vidje da mu nema ćurka, povika magarcu:

»Gdje je ćurak?«

Magarac šuti.

»E, dobro,« reći će hodža ljut kao zolj, pa skine s magarca samar i, metnuvši ga sebi na leđa, doda:

»Kad mi dadneš moj ćurak, onda ću i ja tebi vratiti samar.«

Nasljedstvo

Nasrudin-hodža je imao nekoliko ovaca, koje mu je čuvao čoban. I Nasrudin bi se ponekad svratio na pašu, da vidi da mu čobanin ne pomuze koju ovcu i ne popije mlijeko.

Jednoga dana kad je Nasrudin-hodža tako došao na ispašu, u isti čas istrča iz šumarka vuk i zgrabi jedno janje. No uz pouzdana čobana bio je još pouzdaniji garov, koji nasrnu na vuka tako, da je vuk bio prisiljen pustiti janje. Bila je to mala ovčica, koja se ubrzo oporavi od straha i počne pasti.

Nasrudin-hodža, veseo što mu je garov spasio janje, obeća da će ovo spašeno janje biti garovljev miraz.

Godine su prolazile i janje je raslo, pa kroz nekoliko godina od male ovčice naraslo je veliko stado.

Ali došao je umrli čas i garovu. Jedne večeri kad se čoban vratio s paše sa stadom, garov je ostao mrtav u jarku. Čoban javi Nasrudin-hodži za garovljevu smrt i odmah zatraži da mu hodža dadne onaj dio stada, koji je ostao od one ovčice, koju je garov spasio.

»Bobro, sinak,« odgovori mu Nasrudin-hodža.

»Samo ti meni kaži šta si ti u rodu s garovom, jer nisam rad ogriješiti se o šeriat.«

Skromne želje

Sjedio Nasrudin-hodža gladan kod kuće pa udrio razmišljati:

»Da imam dvadesetak akči, sad bih otišo u čaršiju i kupio mesa. Kad bih još imao tendžeru, a drva bih zajmio u komšije, odmah bih naložio vatru i nastavio meso, a onda: eto

dobra ćevaba, eto ukusne čorbe!«

U to neko pokuca na vrata. Kad hodža otvori, upade dijete siromaha komšije, držeći ćasu u ruci.

»Šta hoćeš?« upita ga hodža.

»Bolesna mi mati,« reče dijete, »pa joj na um palo mesne čorbe. Molim te da mi malo daš!«

»Gledaj ti što je ovaj svijet!« planu hodža. »Ja istom nešto namislio, a komšije već nanjušile miris.«

Nasrudin-hodža i sir

Nasrudin-hodža bio jednom kod jednog bega kao gost na ručku. Između ostalog dođe mu na pamet i zaište da mu donesu malo sira, te počne hvaliti sir:

»Sir je veoma lijepa stvar, otvori ištah za jelom, iza njega se slatko voda pije, a kud god čovjek pođe na put, lako ga može sa sobom nositi.«

U to dođe sluga i reče:

»U kući nema ni trunka sira, a ako zapovijedaš, možemo iz čaršije donijeti.«

Čim to hodža čuje, odmah primijeti:

»Baš i ne treba, jer za sirom se mnogo vode pije, pokvari se želudae, prejede se čovjek, pa ne zna kud bi sa sobom.«

Na to će beg hodži:

»Molim te, kako ću se ja odsada vladati u pogledu sira?«

»Da ti pravo kažem,« reče hodža, »kad imadneš sira, onako se vladaj kao što sam prvo kazao, a kad nemadneš, vladaj se kako sam sad rekao.«

Nasrudin-hodža i beg

Nasrudin-hodža otišao u jednog bega i tu ostao kao gost nekoliko dana. Beg hodžu rđavo pogostio. Jedno jutro reče mu beg:

»Hajde, hodža, u selo, pa nađi jedno valjano kerče koje zna goniti zeca, pa ćemo ići sjutra u lov.

Nasrudin ode u selo i dovede jednog tornjaka, koji ovce čuva.

Kad ga beg ugleda, reče Nasrudinu:

»Hodža, ovo je kabasto. Ovo ne može ni potrčati. Ovo nije ker za zečeve.«

Na to će mu hodža:

»Nek ostane u tvojoj kući samo nekoliko dana, ne samo da će moći trčati, nego će moći i letjeti, da mu ništa živo neće moći uteći.«

Od čega dolazi zijevanje

Jednom Nasrudin-hodžu zovnu na sijelo, na kojemu je bilo mnogo uzvanica. Nasrudin se nadao da će se, kako je to bio običaj, na sijelu iznijeti štogod da se pojede, pa nije kod kuće prije sijela ništa okusio.

Sijelilo se zadugo, pričalo se mnogo, ali domaćin i ne pomišlja da iznese nešto od jela.

Hodža jednom zijevne, a domaćin ga upita:

»Hodžefendija, od čega dolazi zijevanje?«

»Imaju, efendum, dva uzroka zijevanju: može se zijevati kad je čovjek gladan, a nekad se zijeva i kad je čovjek pospan. Ali, meni se još ne spava.«

Kako je nastala kajsija?

Jednom ljudi pitali Nasrudin-hodžu za kajsiju:

»Kakvo je to drvo?«

»Birvaktile,« reče hodža, »Na kajsiji su rađala jaja. Onda je jednom udarila krupa i obila s nje bjelance, tako da je ostalo samo žumance, kao što sad vidite.«

Nasrudin-hodža i seljak

Neki seljak usnio da se najeo samih jaja, te ode Nasrudin-hodži da mu protumači san. Hodža mu reče:

»Od jaja žumance znači zlato, a bjelance srebro. Kroz kratko vrijeme doći će ti u ruke mnogo zlata i srebra.«

Do nekoliko dana umre rođak onoga seljaka, iza kojega mu ostade kao miraz mnogo zlata i srebra. Ali, kako je seljak bio velika tvrdica, odnese hodži samo jedan srebreni dinar.

Na to će mu hodža:

»Istina, ovo je za bjelance, ali šta ćeš mi dati za žumance?«

Seljak nemade kud, nego posramljen razdriješi kesu i dade Nasrudin-hodži nekoliko dukata.

Nasrudin-hodžina oklada

Na jednom zijafetu Nasrudin-hodža se okladi da će svu noć prestajati u gaćama i košulji na mejdanu usred grada i da se ninačemu neće grijati. Ako izdrži, društvo će ga častiti ponovo zijafetom, a ako se i na čemu i malo ogrije, on će njima prirediti softanski pilav.

Jedne noći Nasrudin-hodža je tako odstajao do sabaha, a kad se s društvom našao ujutro u džamiji, nisu mu vjerovali da je mogao izdržati svu noć vani, a da se bar nekako ne ogrije.

»Nisam se, vallahi, grijao. Uostalom sve je bilo mračno. Jedino sam u jednoj udaljenoj

kući vidio kako gori mrtvački kandilj. To je sve.«

Čim oni ovo čuše, počeše se protiviti:

»E, nismo se tako ugovorili. Naš je uvjet bio da se ne smije ni gledati što daje vatru. Tebe je onaj kandilj lijepo grijao!«

Svi zajednički zaključiše da hodža mora dati zijafet, pa ih on sutra pozva u medresu.

Računajući na veliki softanski pilav koji će im Nasrudin prirediti, nisu za ručkom ništa ni okusili, a Nasrudin je od jutra počeo pripreme kako će se osvetiti onima koji su tvrdili da se on mogao ogrijati na kandilju koji je u velikoj daljini gorio.

Svi su došli iza akšama u medresu, a hodža ih je lijepo dočekao i s njima se malo razgovarao, a malo odlazio u kuhinju da pregleda pilav.

Kako je to dugo trajalo, a svi bili zagladnlli, počeše pitati hodžu, šta je s pilavom, kad će biti gotov. Hodža im je samo odgovarao:

»Ne brinite se, još se kuha.«

Opet su prelazili sati. Uzvanici su postali nestrpljivi.

»Donesi bar ono što je gotovo. Mi se prolazimo od onoga što se kuha.«

»Kad je tako, pričekajte da vidim.«

Ostavivši goste same, izađe. Čekali su ga i čekali, a hodže nema. počeše se sašaptavati:

»Da nas nije ostavio?«

Odu u medresansku kuhinju, kad u njoj niti ima hodže niti se ikakvo jelo priprema. Izađu u bašču, kad imaju šta vidjeti. Hodža uzeo veliki kotao, svezao ga za jednu visoku granu nekog drveta, a na zemlji pod kotlom upalio kandilj, pa pomalo pogleda u kotao, a pomalo u kandilj koji je bio tri aršina ispod kotla.

Počeše se gosti buniti:

»Šta je to, hodža? Našto je to nalik? Zar ovolike ljude ostaviti tako dugo gladne? Ako je i šala, previše je!«

»Što se na pravdi Boga ljutite! Evo vidite da kuham jelo!«

»Zaboga, hodža, objesio si kotao pod nebesa, a poda nj stavio jedan mrtvački kandilj! Da si potpalio i naramak drva pod kotlom, ne bi iz tolike daljine moglo u kotlu provriti!«

»Vi ste mene presudili da dadnem pilav, jer sam se mogao iz ovakvog istog kandila grijati iz puno veće daljine. Ako onu daljinu isporedite s ovom, onda je ova vrućina mnogo jača od one sinoćnje.«

Nasrudin-hodža u opasnosti

Nasrudin-hodža je sjedio u drušvu s nekoliko prijatelja, pa su svi ispričali poneki doživljaj iz svoga života. Na koncu upitaju Nasrudin-hodžu da li je on u svome životu preturio preko glave kakvu nesreću.

Nasrudin odgovori:

»Pa dabogme da jesam. Ploveći jednom lađom preko mora, iznenadi nas strašna bura, koja skrha lađu, koja je za čas potonula. Nije se spasio ni jedan jedini čovjek, nije ostao ni

jedan komadić robe, ni jedna daska od lađe. Sve je đavo odnio. To je bila najveća nesreća koju sam ja doživio.«

Kad ga zapitaše, kako se on spasio, odgovori im:

»Ja nisam ni bio na lađi te sam se tako spasio.«

Nasrudin-hodža i hamal

Kupio Nasrudin-hodža kućnih potrepština na pazaru, i nađe hamala da mu ih ponese kući. Pošto se pogodio koliko će mu platiti, pođe pred hamalom, a hamal za njim, i nakon kratka zajedničkog hoda, hamal se izgubi u svjetini. Nasrudin ga tražio po pazaru, ali ga ne nađe.

Nakon desetak dana, idući s jednim prijateljem preko trga, ugleda onog istog hamala i počne bježati.

»Šta ti je?« upita ga prijatelj.

»Bježim od onog hamala što mi je prije deset dana nosio robu kući i koji se izgubio u vrevi na pazaru.«

»Pa što ne trčiš za njim pa ga uhvatiš i da ti vrati robu koju si mu povjerio da ti odnese kući?«

»Bježim od njega da mu ne bih platio hamaliju za ovih deset dana, jer bi bila veća hamalija od vrijednosti robe koju je nosio.«

Nasrudin-hodža i prosjak

Jednog dana sjedio je Nasrudin na gornjem boju svoje kuće, a naiđe neki čovjek i zakuca na kapiji. Nasrudin otvori prozor i zapita ga:

»Šta hoćeš? «

Ovaj mu reče da sađe do kapije pa će mu kazati.

Nasrudin sađe, otvori vrata i upita čovjeka šta hoće, a on mu odgovori:

»Siromah sam, pa sam došao da mi udijeliš sadaku.«

Nasrudin ga sad pozove da se popne s njim na gornji boj. Odoše gore, a kad se opet Nasrudin namjesti na ono mjesto gdje je i prije sjedio, reče prosjaku:

»Neka ti Bog da! Ja nemam.«

A prosjak će mu na to:

»Pa zašto si me onda badava doveo ovamo gore? To si mi mogao i dolje kazati.«

»A zašto si ti mene badava zvao dolje? Što ti nisi meni ono rekao, dok sam ja bio gore?«

Nasrudin-hodža i njegov ćurak

Jedne noći posvađa se Nasrudin-hodža sa svojom ženom, i ona ga gurne nogom tako da se skotrljao niz basamake.

Komšije su čule tu lupu te ujutru zapitaju Nasrudin-hodžu, šta je to bilo!? On im odgovori da se posvađao sa ženom.

Na to oni rekoše:

»Sve je to tako, ali šta znači ona lupa?«

On im odgovori:

»Dok smo se tako svađali, moja se žena razljuti te nogom gurne moj ćurak, a on se poče kotrljati niza stepenice.«

Komšije se ne zadovoljiše s odgovorom, pa zaintačiše dalje pitati:

»Kad se ćurak kotrlja niz basamake, onda ne može biti takva lupetanja.«

»Ama šta ste me toliko napali?« dojadilo Nasrudinu njihovo ispitivanje.

»Ta ja sam bio u ćurku.«

Nasrudin-hodža i česma zatikuša

Išao Nasrudin-hodža kroz jednu pustaru, pa se veoma umorio i ožednio. Dođe u jednu dolinu kad tamo jedna česma, ali ne teče, nego joj slavina začepljena jednim drvenim klipom, da ne otječe badava voda.

Pristupi Nasrudin pod česmu i izvuče klin da se napije, ali ga jaki mlaz vode udari u čelo tako, da ga je oborio na tle.

Izmakne se hodža ispod česme, pa onako pokisao viknu:

»Eh nesretnice! Da si šta valjala, ne bi ti klin zabijali.«

Nasrudin-hodžini savjeti

Kupio Nasrudin-hodža zemljanog suđa na pazaru te zovnu hamala da mu nosi kući. Putem je Nasrudin-hodža premišljao o tome kako bi izbjegao da plati hamalu, te mu poče ovako govoriti:

»Ili voliš da ti platim hamaliju ili da ti kažem tri savjeta koji ti mogu vrijediti više nego carsko blago.«

Hamal se promisli pa onda reče:

»Kaži mi ta tri savjeta!«

»Prvi ti je savjet: Ako ti ko kaže da je siromaštvo bolje od bogatstva, ne vjeruj mu!«

»Pa to svak zna.«

Nasrudin pohiti:

»Drugi je savjet bolji: Ako ti ko kaže da je bolje biti gladan nego sit, ne vjeruj mu!«

»To nije ništa! To svak zna!«

»U trećem je savjetu sva mudrost: Ako ti ko kaže da je bolje ići pješice nego jahati na konju, ne vjeruj mu!«

Na to se hamal uspravi, podiže vreću s ramena, pa je baci na tle, uz neizbježni zveket razbijenog suda:

»Ako tebi ko kaže, Nasrudine, da jc u ovoj vreći ostalo išta nerazbijeno, ne vjeruj mu, jer doista laže!«

Nasrudin-hodža u hamamu

Ode Nasrudin hodža u hamam, a hamamdžija mu dadne neki poderan peškir i prljav peštemalj, a i inače nije ga lijepo dočekao. Nasrudin-hodža mu ne reče ni riječi, ali kad pođe iz hamama dade hamamdžiji deset akči, a u to su vrijeme samo najbogatiji mogli toliko dati.

U drugi petak ode opet Nasrudin-hodža u hamam. Tad mu hamamdžija dade najčišće peškire i peštemalje i dočeka ga najuljudnije. Kad pođe Nasrudin iz hamama, baci hamamdžiji samo jednu akču, na što mu hamamdžija reče:

»Šta ovo znači, efendija?«

»To je plaća za kupanje i poslugu od prošli put, a onih deset aspri što sam ti dao prošloga petka, to je za današnje kupanje.«

Nasrudin-hodža i brijač

Ode Nasrudin kod nekog brijača da mu obrije glavu. Ali brico bijaše nevješt, pa kad bi povukao britvom, zasjekao bi malo u glavu, pa bi onda metnuo u tu ranu malo pamuka da krv zaustavi. Kad je to jednom već dojadilo Nasrudinu, reče brijaču:

»Okani se, čovječe, brijanja, ako Boga znaš! Polovinu glave si mi zasijao pamukom. Ostavi mi sada drugu polu glave da je zasijem žitom!«

Ni drugi brijač nije bio bolji

Jednoga dana ode Nasrudin drugom brijaču da se obrije, ali nije ni on bio ništa bolji od onoga koji ga je zasijecao. Hem je bio nevješt, hem mu britva tupa, pa su Nasrudinu krvave suze letile.

U tom se čula neka galama s polja.

Nasrudin zapita berbera, kakva je to galama, a berber pogleda kroz pendžer, pa reče:

»Tu je blizu nalbant (kovač). Potkiva jednog konja.«

»Ja sam mislio da nekoga briju,« odvrati Nasrudin.

Izmijenili mjesta

Došao Nasrudin-hodža kući, pa našao sito na svojoj stolici, gdje ga je žena ostavila poslije sijanja brašna. Kad vidje sito na svome mjestu, ode te se uhvati za klin o koji se vješa sito.

Ugledavši ga žena u tako čudnu položaju, zapita ga:

»Zaboga, hodža, šta to radiš?«

»A da šta ću? Sjelo sito na moje mjesto, pa sam se ja na njegovo objesio.«

Nasrudin-hodžin dug i povjerilac

Jednom sjedio Nasrudin-hodža sa svojom ženom kraj pendžera. U to pogleda hodža kroz pendžer i ugleda svoga povjerioca, kojemu je već odavna bio dužan, kako ide hodžinoj kući.

Hodža reče ženi:

»Ja idem u drugu sobu, a ti mu kaži da nisam doma, već da sam otišao saditi trnje kraj bagdatskog puta, kuda deve pronose tovare pamuka. Kad trnje poodraste, što ostane pamuka na trnju, to ćemo sabrati, opresti i otkati platno pa kad prodamo, daćemo mu onda dug platiti. Što ti rekne, kazaćeš mi.«

Hodža ode u drugu sobu, dužnik zakuca na vratima, žena mu otvori i kaže sve kao što joj je hodža naredio.

Na to se povjerilac nasmije, odmahne rukom i vrne se oklen je i došao.

Nakon što je povjerilac odmakao od kuće, dođe hodža iz druge sobe. Kaže mu žena kako je sve rekla onako kako joj je on naredio i da se povjerilac nasmijao i vratio se.

Na to će hodža ponosno:

»Jašta već nasmijao! Vidio čovjek gotovinu, pa se stoga i smije!«

Nije mu krava na prodaju

Doveo Narudin-hodža kravu na pazar i počeo je kuditi, iznoseći joj sve mahane što je imala.

Kad to telal ču, reče mu: »Ne prodaje se tako krava. Sad ću ti ja pokazati kako se krava prodaje.«

Uze kravu za priuzu i poče je vodati po pazaru, pa gdje je bilo najviše svijeta, poče je hvaliti:

»Evo, narode, dobre krave, od male je hrane, a daje veliko mlijeko. Svi su joj zubi u glavi, a mirna je, dijete bi je moglo pomusti.«

Kad to čuje Nasrudin, uzvikne:

»Kad je takva, neću je ni prodavati!« pa uze kravu za priuzu i vrati je kući

Ne valja biti uvijek ni pristojan

Nasrudin-hodža je uvijek učio svoje đake kako će se vladati prema starijima, pa im je među ostalim pravilima pristojnosti isticao, da trebamo uvijek, kad neko kihne, zapljeskati dlanovima i viknuti mu: »Na zdravlje«. Đaci su ga poslušali i uvijek su tako radili, kad god je on ili neko drugi stariji kihnuo.

Jednog dana nesrećom se Nasrudin-hodža omakne i pane u bunar, te stane vikati u pomoć. Đaci brzo nađoše uže te ga spustiše u bunar, a Nasrudin se uhvati za nj i đaci ga povuku.

Tamam još malo da ga povuku, a on, kako je bio mokar i ozebao, kihnu.

Svi đaci ispustiše uže, zapljeskaše dlanima i povikaše kao iz jednog grla: »Na zdravlje!« a siromah hodža se opet otisne u bunar.

Tako su ga dva-tri put izvukli do samog vrha, a kad bi hodža kihnuo, oni bi zapljeskali i ponovo ga pustili da pane.

Prije nego su ga ponovo povukli naizvan, zaviče im hodža sa dna bunara:

»Kad je ko u nevolji, ne gleda se na pravila pristojnosti!«

Ne razumiju oni turski

Jedanput pošalju od hućumeta hodžu kao knjigonošu u Kurdistan, s Nasrudinom je išao i jedan njegov učenik. Kad su došli tamo i išli preko jedne čaršije, Nasrudin podiže ćurak i poče odadirati.

»Hodžefendija, sramota je, nemoj to će čuti,« reče mu herif (učenik).

»Gdje bi Kurdi razumjeli kad ja to na turski radim. Oni samo razumiju kurdski.«

Ahmedijino djetinjstvo

Jednoga dana izašao je Nasrudin-hodža nakraj sela u šetnju. Sjede kraj jednoga guvna i poče promatrati dječiju igru. Jedan nevaljalac se približi hodži i na brzu ruku mu skine ahmediju i dobaci je svojim drugovima, koji počeše ahmediju dobacivati jedan drugom kao da je to lopta.

»Nemojte, djeco, sramota je i grjehota!«

Što je hodža više molio, oni su u tom nalazili veću zabavu, a kad se od trke za djecom umorio, reče:

»Ve la havle...« i pođe u selo bez ahmedije.

Putem ga srete jedan seljak, i vidjevši ga gologlava, najprije se zabezeknu, a onda se nasmija i upita ga:

»Hodžefendija, a gdje ti je ahmedija?«

»Palo joj na um djetinjstvo, pa se eno tamo na guvnu igra s djecom.«

Koliko je aršina širok dunjaluk

Jednoga dana klanjao je Nasrudin-hodža dženaze-namaz jednom seljaku i krenuo zajedno s ostalim suseljanima na greblje, gdje će mrtvac biti zakopan.

Kako se vazda nađe među ljudima poneko, osobito ako je bogat i ako drugi ljudi od njega zavise, pa sebi dozvoli da se nasmije na tuđi račun, tako jedan bogati seoski aga pristupi Nasrudin-hodži pa ga upita:

»Htio bih te, efendija, nešto upitati. Ti znaš da ja volim da naučim one stvari koje ne znam.«

»Znam.«

»Nešto me grize da doznam, koliko je aršina širok ovaj dunjaluk, što na njemu živimo?«

Hodža je iz ovog glupog pitanja razumio da agi nije stalo da nešto nauči nego da s Nasrudinom zbija šalu, pa mu odgovori:

»Blagorodni aga! Na tvoje pitanje ja ti ne mogu odgovoriti, nego neko drugi.«

»A ko?«

»Onaj koji je u tabutu što pred nama ide. On je premjerio dunjaluk, pa zato i odlazi. Pitaj njega! Ja nemadoh još vremena da ga priupitam.«

Nasrudin-hodža i mrtvac

Jednom Nasrudin-hodža išao od kuće. Na sokaku susretne mnoštvo ljudi, koji su nosili mrtvaca u tabutu. Hodža upita jednoga:

»Boga ti, kamo tog mrtvaca nosite?«

Ovaj mu reče:

»Nosimo ga onamo, gdje je i vlažno i hladno, gdje nema ni svijeće ni kandilja, gdje se nema ništa ni izjesti ni popiti.«

Kad to čuje hodža, odmah se vrati kući i brže-bolje počne zatvarati vrata.

Upita ga žena:

»Zašto zatvaraš vrata?«

Na to odgovori Nasrudin:

»Eto odnose jednog mrtvaca, pa kako sam razumio, hoće da ga zakopaju baš u našu kuću.«

Bolje je dijeliti nego se srditi

Imao Nasrudin-hodža velik plast sijena. Primijeti on da mu svaku noć biva manje sijena. Neko mu ga je krao. Zovne on telala i reče mu:

»Vikni po čaršiji: Nasrudin-hodža danas dijeli sijeno.«

Svijet se skupio.

»Nosite, ljudi, koliko ko može, da lakše ono stoke prehranite!«

Svijet poče jagmiti sijeno i raznositi ga, a jedan se sjeti da i hodža ima kravu, pa ga upita:

»A čime ćeš ti svoju kravu prehraniti?«

»Neka krepa!« odgovori Nasrudin.

»Bolje je i da moja krava krepa nego ja, jer mogao bih se rasrditi i u jarosti dočekati i ubiti onoga koji mi sijeno krade.«

Meni je žalije moje pšenice

Uniđe tuđi vo u hodžinu pšenicu. Hodža ode kući, uze štap i poče ganjati vola da ga uhvati, ali mu vo uteče. Nasrudin-hodža se vrati kući.

Poslije jedne hefte ugleda Nasrudin-hodža u jarmu pod kolima onoga vola i kod kola njegova gospodara. Hodža zgrabi štap i poče mlatiti vola.

»Ama šta mi tučeš vola?« viknu sahibija.

»Ti šuti! Tebi ništa ne radim. A vo zna zašto ga bijem.«

»Ama, čuješ, hodža, žao mi je vola!«

»Meni je žalije moje pšenice.«

Skraćivanje ramazana

Uvijek je bivalo ljudi kojima se činilo da je mjesec Ramazan previše dug da bi ga čovjek mogao ispostiti. Bilo je takvih ljudi i u Nasrudin-hodžino vrijeme. Jednoga dana, pred Ramazan, besposleni ljudi su govorili pred Nasrudinom o skraćivanju Ramazana. Nasrudin-hodža se nije htio miješati u njihov besposlen razgovor. Na koncu ga upitaše, kako bi se najlakše Ramazan skratio.

Nasrudin-hodža im odgovori:

»Ko se zaduži pred Ramazan, a ugovori da će dug na Bajram platiti, tomu će Ramazan brzo proći.«

Kad je vrijeme momku da se ženi

Nasradin-hodža imao sina, koji je već, po materinu mišljenju, bio za ženidbu. Nasrudin se skanjivao da li da ga oženi ih da ga pusti da još malo momkuje. Međutim, žena ga je privoljela da se i on ukajili da im se sin ženi.

Tražio Nasrudin-hodža sinu djevojku i raspitivao se među ljudima, gdje ima kakva vrijedna i pametna djevojka. Ljudi ga pitali, koliko mu sin ima godina, a on im on reče da je završio sedamnaestu"

Rekoše mu: »Nemoj sina ženiti dok god pamet ne sabere.

Na to hodža odgovori:

»Ako pamet sabere, nikad se neće ni oženiti.«

Gdje je mjesto džamiji

Nasrudin-hodža je bio jedno vrijeme imam u jednoj džamiji, ali je bivalo slabo ljudi u džematu. Nekad je džamija bila gotovo prazna: on u mihrabu, mujezin za njim i još dva-tri starca.

Dok je tako bilo u džamiji, kafana u kojoj su se okupljale njegove džematlije, bila je uvijek puna.

Jednog dana poče hodža rušiti džamiju i prenositi kamen po kamen u kafanu.

»Šta to radiš, hodža, ako Boga znaš?« upitaše ga u kafani kad je donio jedan povelik kamen.

»Šta bih drugo radio! Džamija na nemjestu, pa nema u njoj džemata niti ja imam s kim klanjati, a kafana uvijek puna, pa ću ovdje uvijek imati džemata.«

Nema fajde biti krivca kad razbije testiju

Kad god bi Nasrudin-hodža poslao softu na bunar da zahvati vode, uvijek bi ga najprije išibao, pa mu onda dao testiju da donese vode.

Ljudi su se tome čudiii, pa ga najposlije zapita jedan njegov prijatelj:

»Zašto ti najprije išibaš đaka, pa mu istom onda dadneš vrč, da donese vode?»

»Išibam ga zato da pazi da mi ne razbije krčag, jer kakva bi mi bila korist od toga da ga išibam kad ga već razbije!«

Umro a da nije nikako živio

Nasrudin-hodža je jednom putovao po Turskoj. Jednoga dana pred sami akšam dođe u jedno selo, pa se uputi pravo u džamiju. Prolazeći kroz harem pred džamijom vidje i s jedne i s druge strane puta zasađene nišane (nadgrobne kamenove), na kojima su bila ispisana imena umrlih seljaka. Ali začudo, nije pisalo kao drugdje da je pokopani umro te godine u toj i toj godini života, nego je kod jednog bilo isklesano na bašluku da je živio petnaest dana, na drugom da je pokopani živio sedam dana, na trećem trinaest dana i sve tako redom. Niko od pokopanih nije živio ni mjesee dana, a bašluci su bili kakvi se stavljaju odraslima, a ne djeci.

U hajatu pred džamijom zatekao je Nasrudin-hodža dosta seljaka, među kojima je bilo i starijih ljudi, a i sredovječna svijeta, pa i mladih.

Kad se pozdravio s prisutnima i upustio u razgovor, upita ih kakvi su ono bašluci i zašto je pisano na njima da je taj i taj živio samo nekoliko dana.

»Efendija«, reče mu jedan stari seljak, »mi brojimo u život samo one dane, kad je čovjek bio potpuno rahat, kad nije imao nikakve brige i nezgode. U nas su u životu samo rijetki dani za koje se može reći da je čovjek taj dan bio rahat. Zato samo i zapišemo na bašluk broj tih dana, a taj broj nije nikad velik«.

»Eh ljudi,« reče im Nasrudin-hodža.

»Ja sam večeras musafir u vašem selu, pa ako mi večeras dođe umrli čas, vi me zakopajte i metnite mi bašluk na mezar, a na bašluku napišite: »Ovdje je zakopan Nasrudin, sin Abdulahov, koji je umro a da nije nikako ni živio.«

Strmoglav u grobu

Nasrudin-hodža bi često molio komšije, kad umre, da ga ukopaju u zemlju strmoglavo.
»Kaži nam, zašto hoćeš da te tako ukopamo?« upitaju ga oni.
Na to će hodža:
»Braćo moja, kada bude kijamet, pa kad se sve prevrne što je gore ono dolje, onda ću ja upravo biti na nogama«.

Nasrudin-hodžino turbe

Hodža je počeo stariti, a kao dobar musliman uvijek je mislio na smrt i vjerovao je kao i svaki dobar musliman u proživljenje poslije smrti. On nikad nije bio mrzovoljan i za svaku priliku je volio napraviti šalu. Pa i kad je napravio turbe, gdje je htio da bude pokopan poslije smrti, napravio je šalu sa samim sobom. Načinio je turbe na drvenim stupovima, sa svake strane otvoreno, bez ikakva zida, samo je s jedne strane između dva stupa napravio vrata, a katancem je zakatančio.
Upitaše ga ljudi:
»Zašto nisi sa svih strana zagradio?«
»Ko je čovjek, ući će na vrata, a ko je pas, može svukuda.«

Nasrudin-hodžina bojazan

Nasrudin-hodža se bijaše nastanio u jednom gradu u sobi nekog starog hana. Poslije nekog vremena potuži se on handžiji, kako češće u svojoj sobi čuje u šišetu neko popuckivanje i škripu, pa ga uzima bojazan da bi se moglo štogod dogoditi, da se tavan provali. Stoga zamoli handžiju da pregleda tavan, pa da se za vremena popravi, ako je što popustilo.
Handžija se na to nasmije hodži i reče mu:
»Ne boj se! Nije to popuckivanje od toga što ti misliš, nego... Ama ti si hodža, jelde, pa znaš da svaka, pa i mrtva stvar moli se Bogu i spominje Ga, pa tako i svi djelići u toj zgradi Bogu služe i slave Ga.
Nasrudin-hodža odmah vidje da ga ne može i ne treba uvjeravati o protivnom, pa odmah pristade uz njegovo mišljenje:
»Jest, jest, i ja tako zaista mislim, ali se zato upravo i bojim, da će ta zgrada u svojoj pobožnosti ići sve dalje, pa će jednog dana i na sedždu pasti!«

Nasrudin-hodža kao advokat

Jedan prijatelj i znanac Nasrudin-hodžin dođe jednom k njemu i potuži mu se za jedan spor, što ga ima s nekim svojim komšijom kod kadije, pa da sazna, ima li izgleda da će dobiti presudu u svoju korist, upita hodžu:

»Imam li pravo?«

Hodža mu odgovori:

»Imaš pravo, imaš, ne boj se!«

Protivnik ovog čovjeka, i ne znajući za ovo, dođe također Nasrudin-hodži da se posavjetuje u svom prijeporu s protivnikom. Kad mu razloži cijelu stvar, upita ga:

»Šta misliš, hodža, imam li pravo ih nemam?«

»Imaš pravo, brate, imaš. Ne boj se ništa!«

To je sve čula Nasrudin-hodžina žena pa će reći u čudu svome mužu:

»Kako je to, efendija? Ti prekjučer reče onome čovjeku, kad ti kaza svoj prijepor sa svojim protivnkom, da ima pravo. Jučer opet reče njegovu protivniku, kad ti razloži svoj prijepor s njim, da i on ima pravo. To ne može biti da obojica njih imaju pravo.«

»Imaš i ti pravo«, odgovori joj on.

Nasrudin-hodžina punica

Jedanput prala Nasrudin-hodžina punica haljine na rijeci, pa joj se noga omakne, pane u vodu i nestane je. Odmah odu neki ljudi koji su to vidjeli i jave Nasrudinu da mu je punica pala u vodu i udušila se. On potrči i zagazi u vodu da je traži gdje je pala, pa pođe uz vodu. Nato mu, u čudu, rekoše ljudi koji su to gledali:

»A što ideš, efendija, uz vodu? Treba niz vodu da ideš, jer će nju bujica niz vodu nositi.«

Hodža im reče:

»Ne znate vi nju, u nje je sve naopako, što god bi govorila, sve je naopako radila. Ja nju znam najbolje.«

U čemu je sposobnost?

Jedan čovjek dobio pismo na perzijskom jeziku, pa, sretnuvši se s Nasrudin-hodžom na ulici, pokaza mu ga i zamoli da mu ga hodža pročita i kaže šta u njemu piše. Nasrudin-hodža ni sam nije bio vješt tome jeziku, a kako se i perzijsko pismo ponešto razlikuje od turskoga, ne umjede mu ga ni pročitati, nego mu pismo povrati s riječima:

»Podaj ti ovo kome drugom da ti ga pročita i prevede. Ja ne umijem.«

»Šta?« u čudu će onaj čovjek.

»Ne umiješ čitati pisma i ne znaš perzijskog jezika? Ja zašto si onda zamotao ahmediju kolik mlinski kamen, a kauk ti kao bungurska stupa, pa se još i u zelenom binjišu đusterisavaš svijetu kao učenjak, a ovamo, pisma ne znaš pročitati?«

Na to Nasrudin-hodža uzavrije više pa zbacivši sa sebe binjiš a s glave kauk i ahmediju, viknu na čovjeka:

»Pa kad je u tome sposobnost, hajde obuci ti ovo odijelo, pa pročitaj makar dva retka, da te vidim. Hajde, obuci!«

Nasrudin-hodža i žene

Nasrudin-hodža se bojao svoje žene, a taj strah nije toliko ni krio od svijeta, ali je opet želio znati da li se kao on i drugi ljudi boje svojih žena.

Jednom, kad je u Akšeheru u džamiji držao vaz, zapita prisutne da li se boje svojih žena.

»Ko se boji, neka na noge ustane!« poviče hodža.

Svi ustadoše osim jednoga.

Nasrudin-hodži odlahnu na srcu, kad vidje da nije usamljen, ali kad vidje jednoga da sjedi, bi mu drago da ima barem neko ko se ne boji žene.

»Evo, ljudi, pogledajte junaka! Evo čovjeka koji se ne boji svoje žene!«

»Ama jok, efendija! čim ti spomenu ženu, meni se obje noge podsjekoše, pa nemam snage da na njih ustanem.« — dočeka onaj.

Kokošija pamet

Nasrudin-hodža ponio jednom nekoliko kokošiju u kafezu u čaršiju da ih proda. Kod jednog potoka sjede da se odmori napije vode. Pomisli u taj mah da bi i kokoši mogle biti žedne, pa ustade, otvori kafez i ispusti kokoši da se napiju. Ali kokoši se dograbe slobode i raziđu se kud koja po šumi.

Nasrudin ustane i pođe da ih utjera natrag u kafez, ali kokoši sve dalje odmiču od kafeza. Ugleda hodža jednog pijetla pa poviče na nj:

»A ti mi se brojiš pametan! Po noći znaš u mraku da je zora blizu, a sad po danu ne umiješ naći kafez i u nj skupiti kokoši!«

Nasrudin-hodžina mačka

Nasrudin-hodža je volio lijepo što pojesti i vazda je nastojao da se dobro hrani. Zato je svaki dan kupovao meso na kasapnici i slao kući, ali je malo koristi imao od toga, jer žena mu se desila rasipna, pa bi spremljena jela iznijela svojim konama i prijateljicama, a kad bi hodža zapitao za koje jelo od mesa, ona bi vazda našla neki izgovor: ili nije imala kad da prigotovi, a gdjekad bi svalila i na mačku da je pojela meso.

Jednog dana hodža pošalje kući dvije oke mesa, a kad dođe kući, od mesa ni zalogaja na sofri.

»Gdje je meso?« upita on ženu. »Zar nisi ništa od mesa pripravila?«

»Ah, prokleta bila ova mačka!« udari žena u psovku. »Ništa od nje ostati ne može.«

»Šta?« u Čudu će hodža. »Pa ja sam dvije oke mesa poslao. Zar je sve pojela?«

»Sve.«

Hodža se žestoko rasrdi, spopade mačku, pa je metnu na terezije. Mačka bijaše teška upravo dvije oke.

Na to hodža upita ženu:

»Ako je ovo mačka, gdje je onda meso? A ako je ovo meso, gdje je mačka? Obadvoje ne može biti!«

Nasrudin-hodža u deputaciji

Mongolski vladar Timur-Lenk upotrebljavao je u svojoj vojsci u bojevima i slonove. Iza jedne velike bitke razdijelio je nekoliko slonova po obližnjim selima na prehranu. Tako je jedan slon dospio i u selo u kojemu je tada živio Nasrudin-hodža. Kako slonu treba mnogo hrane i kako nikakva ograda oko usjeva ne može odoljeti slonovoj snazi, to ovaj slon za kratko vrijeme uništi seoske usjeve, da se seljaci listom digoše da tuže za silne štete što im je slon počinio. Kome će, već Nasrudin-hodži. On ih lijepo sasluša, i sam uvidje da je tužba opravdana, pa reče seljacima da bi dobro bilo da se pošalje jedna deputacija samom Timur-Lenku, da im on skine s vrata ovu nesreću. Svi odmah pristanu na to i deputacija se izabere s hodžom na čelu.

Kad su pošli iz sela, bio ih je priličan broj, ali što su se više primicali mjestu careva boravka, to seljaka sve manje. Na posljetku u vladarevu predsoblju opazi Nasrudin-hodža da je ostao sam. Osmjehnu se pa sam sebi reče: »Hoće lukavi seljaci da me prevare: ako bude kazne, da je ja sam pretrpim. Da vidimo ko će koga nadmudriti!«

Uđe Timur-Lenku bez oklijevanja. Kad ga vladar upita šta želi, on mu ispriča da je jedan slon poslat u njegovo selo na hranu, ali ne reče ništa o šteti koju im čini, nego, veli, kako je slonu neobično i neugodno što je sam, što nema drugarice, i zato zamoli vladara da im se smiluju pa da im pošalje i slonicu.

Tilmur-Lenku to bi vrlo drago, nagradi Nasrudin-hodžu darovima i odmah naredi da se i žensko pošalje u selo.

Kad se hodža povrati u selo, zgrnuše se seljani oko njega da bi saznali šta im je isposlovao kod cara, a on im odgovori:

»Veselite se, braćo! Dolazi nam i slonica.«

Umjerenost

Nasrudin-hodža bio jedne godine vrlo osiromašio. Posla nikakva, a hrane malo. Najviše ga je zabrinulo kako će ishraniti svoga magarca. I tako padne mu na um zgodna misao: da ga počne izranije priučavati umjerenom obroku. Odmah sutradan padne na polovicu injere

zobi koju mu je davao svaki dan. Drugi opet dan raspolovi i zob i sijeno. I tako je uzmicao postupno svaki dan na hrani dok ne dotjera do šake zobi.

Kad jednog jutra dođe Nasrudin u pojatu, a magarac otegao papke.

Nasrudin-hodža uzdahnu za magarcem:

»Upravo kad sam ga naučio da gladuje, on siromah, uginu!«

Nasrudin-hodža na iftaru

Jedan ugledan velikaš pozove jedne večeri Ramazana i Nasrudin-hodžu na iftar. Tek što se na sofru metnula čorba, provali domaćin grdnjom i psovkom na slugu koji je metnuo čorbu na sofru:

»Kakva je to čorba? Sramota da se u mojoj kući takva čorba na sofru meće! Nosi to odmah i daj drugo jelo!«

Drugi sluga postavi na sto nadjevena tukca, koji bijaše zarudio, a od njega se širio ugodan miris, da je dražio nozdrve. Domaćin je prvi uzeo jedan zalogaj, a onda udari u još veću viku nego na čorbu, da je tukac prepečen, da je u nj stavljeno previše mirisova i začina, pa da se ne može nikako jesti. Grdeći sluge, okrene se na svoje goste s riječima:

»E, ne može se izaći na kraj s ovim aščijama! Koliko sam puta govorio da paze da pečenje ne zagori, i sve uzalud. Nosi ovo!« udari na sluge, »Bog vas ubio, što me sramotite pred ljudima!«

I tukac je brzo dignut sa sofre, a Nasrudin-hodža se tužna lica osvrnuo za njim, kako zamače onako prijatan i zarudio.

Iza tukca dođe na sofru baklava, a domaćin odmah zagrmi:

»Šta? Zar ćemo slatkim početi večeru? Ko je to vidio da se naćesrca jede slatko?«

Kad Nasrudin-hodža osjeti da će i ovo divno jelo izmaknuti netaknuto natrag u kuhinju, brzo skoči sa svog mjesta s kašikom u ruci i poče kusati pilav, koji je tu u blizinu donesen. Gosti se začudiše, a na to hodža reče:

»Dok i pilavu nije došla reda da se povrati, hoću evo da vidim kako je pripravljen.«

Svi se nasmijaše, pa i domaćin s njima.

Mora jedan biti i pijevac

Jednog dana je Nasrudin-hodža odveo nekoliko akšehirskih dječaka u banju. Svaki je od njih sakrio po jedno jaje pod pazuho. Odu oni zajedno u banju, skinu se i sjednu na okrugli kamen u sredini banje, na kojemu se kupači preznojavaju prije i poslije kupanja, kako je to običaj u istočnjačkim hamamima. Nekome od djece na um pade pa im reče:

»Hodite svi ovamo i ko ne snese nijedno jaje, mora platiti kupanje za sve nas!«

Djeca zagrajaše i pristadoše.

Počeše se jedan po jedan rakoljiti i neopaženo spuštati po jedno kokošije jaje na kamen pod sobom.

Kad to vidje hodža, poče mlatarati rukama o tiielo. kako što to horoz radi krilima, i zakukurika.

Učenici ga upitaše:

»Sta to radiš, efendija?«

»Pa mora biti jedan horoz na toliko kokošiju!«

Uoči kijametskog dana

Nasrudin-hodža je imao jedno janje, na koje su njegovi učenici i prijatelji imali velik ištah da ga pojedu. Salijetali su hodžu, da bi trebalo da izađu negdje na teferič i da janje okrenu na ražnju.

Kako ga nisu mogli privoljeti da janje zakolje, jednoga dana rekoše, da je sutra kijametski dan, smak svijeta, i da će sve živo dušu pustiti. Zato nema smisla da on čuva to janje, nego da ga svi oni zajedno pojedu kad je sutra već kijamet.

Nasrudin-hodža pristane, povedu janje sa sobom izvan grada, u jedno hladovito mjesto kraj rijeke. Hodža zakolje janje, zguli s njega kožu, očisti mu utrobu i nasadi ga na ražanj, a raspali vatru kraj rijeke.

Njegovi učenici i prijatelji su se veselili sto su nasamarili Nasrudina, pa da bi dobili bolji tek, skinu sa sebe odijela do samih gaća i počnu se kupati u rijeci. Nasrudin-hodža iskoristi priliku, skupi sva njihova odijela i baci ih na vatru, gdje ubrzo izgorješe.

Kad su rashlađeni izašli iz vode, imaju šta i vidjeti — nigdje im nema odijela.

Na vatri su još tinjali posljednji komadi njihove odjeće.

»Kamo nam odijela?« upitaše Nasrudina.

»Ja ih naložio na vatru. Eno od njih pepela!«

»Ama, zaboga, kako ćeš to uraditi? Kako ćemo bez odijela kući?«

»Ja mislio: kad je sutra kijametski dan, da vam ne trebaju više odijela, pa sam ih na vatri spržio!«

Krepao kotao

Jednoga dana posudi Nasrudin-hodža od komšije jedan povelik kotao i sutradan mu ga vrati zajedno s jednim malim kotlićem.

»Šta je ovo?« upita komšija.

»Tvoj je kotao bio skotan, pa je ovo mladunče od tvoga kotla.«

Komšija uzme kotao zajedno s kotlićem, veseleći se da je tako lako došao do prinove. Za nekolika dana Nasrudin-hodža opet posudi od komšije kotao, ali prođe i pet dana, a on ne vraća kotla.

Šesti dan dođe komšija na vrata i zovnu Nasrudina. Nasrudin otvori vrata i upita ga:

»Šta hoćeš?«

»Hoću svoj kotao.«

»Ne možeš ga dobiti, kad je krepao.«

»Kako će kotao krepati?«
»Isto onako kako se mogao i okotiti.«

Bostandžija želi kišu, ćerpidžija sunce

Nasrudin-hodža je imao dvije sestre. Dođoše mu. jednom obadvije u posjetu. On ih upita:
»Od čega se izdržavate?«
Jedna reče:
»Moj muž je težak; zasijao je dosta žita. Ako Bog dadne pa bude kiše, imaćemo ga inšallah mnogo, da ćemo se moći i hraniti i zaodjeti se.«
Druga reče:
»Moj je muž ćerpidžija. On je izvadio dosta ćerpiča, pa ako ne bude kiše, zaradićemo dobro, da ćemo imati i hrane i kupiće mi i odjeću.«
Tada će hodža: »Jedna od vas će dobiti što želi, ali koja, to ja ne znam.«

Nasrudin-hodžino džube

Nasrudin-hodža skrojio džube od bijelog sukna i u prvi petak se nagizdao pa otišao u njemu punici na ručak. Punica mu pohvalila džube i pogostila ga.
Iduće sedmice Nasrudin-hodža oboji džube u žutu boju, pa u petak, po ustaljenom običaju, kao mladoženja, ode punici na ručak. Punica ga opet lijepo dočeka i pohvali mu ukus i novo džube.
Tako je hodža svake nove sedmice bojio džube u novu boju, ne bi li punica pomislila kako je on bogat pa svake sedmice može mijenjati novo džube. No punica je otkrila njegove marifetluke, ali se činila kao da ne zna pravo stanje stvari, nego mu, svaki put čestitala novo džube i zaželjela mu da mu bude sretno i berićetno.
Na koncu je još ostala samo crna boja da se u nju preboji džube, jer čoha od koje je džube bilo načinjeno nije više mogla primiti nikakvu drugu boju.
Kad je toga petka hodža došao u punice u džubetu crne boje, punica ga je dočekala riječima:
»Ja, zete, plaha džubeta! Šteta je samo što može više iz te boje u drugu!«

Nasrudin-hodža i terzija

Nasrudin-hodža kupio čohu za džubeta i donio je terziji da mu skroji i sašije džube.
Terzija uze čohu, razastrije je na terđah, zamjeri najveći komad, koji je trebao da bude za leđa od vrata do peta, pa uze makaze i odreže komad. Prinese odrezan komad Nasrudinu uz leđa, ali vidje da je odrezao za leđa prekratko, pa ga baci na terđah i reče: »Od ovoga ću skrojiti rukave.«
Ponovo uze aršin i izmjeri novi komad, odreza ga, kada li i on kraći nego što je trebao biti. Terzija ga baci na terđah, pa reče:

»Neka ovo bude za rukave!«

Tako odreza i treći komad, ali i ovaj bijaše prekratak za leđa, pa ga takođe baci na terđah, s riječima:

»Ovo za rukave.«

Dojadi to Nasrudinu, jer mu čitav komad čohe obatali, pa poviče:

»Dosta, majstore, tih rukava! Neću ja praviti džubeta cijelom šeheru!«

Nasrudin-hodžin magarac

Jednog dana je Nasrudin-hodža išao u šumu da nasiječe drva. U putu susretne jednog seljaka koji je pred sobom gonio jednog vrlo živahnog magarca, koji se nije nikako zaustavljao ni skanjivao u hodu. Hodžin je magarac bio lijen, pa kad se mitiše na putu, zovnu hodža onog čovjeka:

»Molim te, stani malo da te nešto priupitam!«

Čovjek stade.

»Šta si ti uradio tome magarcu da ti je tako brz? Moj neće ni da se makne s mjesta.«

»Šta ćeš mi dati, pa da ti kažem?«

»Daću ti roj pčela.«

»Evo šta ćeš uraditi. Otiđi u grad i kupi papriku. Onda dođi u šumu, nasijeci drva, pa kad ih natovariš na magarca, otkini komadić paprike i gurni je magarcu u stražnjicu, pa ćeš vidjeti kako trče.«

Hodža ga posluša i uradi onako kako mu je rekao. Njegov lijeni magarac je sada u galopu trčao.

»Sredstvo koje mi je ovaj čovjek preporučio«, pomisli hodža, »zaista je dobro, pa magarca ne mogu ni dostignuti. Možda bi to sredstvo bilo dobro i za čovjeka?«

Rekavši to stavi sebi komadić paprike straga, što ga toliko upali da je i sam morao trčati, čak je trčao brže i od svoga magarca i prestigao ga.

Tako dođe do kuće i otvori vrata.

»Šta hoćeš?« upita ga žena.

»Nemam vremena za razgovor«, odgovori Nasrudin.

»Magarac dolazi kući, zaustavi ga i rastovari, a ja ću još nekoliko puta kroz selo protrčati.«

Šta bude od starog mjeseca?

Pitali ljudi Nasrudin-hodžu:

»Šta biva od starog mjeseca nakon posljednje četvrti, a prije nego se pojavi mlađak?«

Hodža odgovori:

»Razdrobe ga, pa od njega prave zvijezde.«

Manje obavljena posla — manja zarada

Nasrudin-hodža sjedio jednom na obali rijeke, kad mu priđe grupa od deset slijepaca. Pogodiše se s njim, da mu plate deset akči da ih svih deset prenese preko rijeke.

Dok ih je jednog po jednog prenosio, desi se da mu posljednji spane s leđa i utopi se u rijeci. Slijepci osjete po pomaganju utopioca da nešto nije uredu, pa nadigoše strašnu viku na Nasrudina zbog nepažnje.

Kad nije uspio da spasi slijepca iz vode, hodža im reče:

»Šta se derete? Platite mi jednu akču manje i stvar je u redu!«

Konjska i volovska trka

Bila svadba u Nasrudinovu selu i, po običaju, trebala se održati konjska trka s nagradom najboljem konju i binjedžiji. Svak ko je imao dobra konja doveo ga je na trku.

Nasrudin-hodža nije imao konja, ali je imao vola i njega je doveo na trku.

»Hodža, zaboga«, upitaše ga ljudi:

»Kud ćeš s volom? Ta ovo će biti konjska trka, a volovi nisu nikad trkali jer nisu brzi.«

»Ne znate vi moga vola. Ako bude onako brz kakav je bio dok je bio tele, neće ga moći ni najbrži konj stignuti.«

Nasrudin i parničar pred kadijom

Jednog dana imao je Nasrudin-hodža spor s jednim čovjekom i odu zajedno do kadije.

Hodža naišareti kadiji na svoje lijevo pazuho, pod kojim je nešto držao.
Kadija je mislio da mu je Nasrudin donio nekakav poklon, pa presudi u Nasrudinovu korist.

Kad parničar koji je izgubio parnicu izađe iz sudnice, kadija priđe Nasrudinu i reče mu:

»E sad mi daj to za što si mi davao znak da ti je pod pazuhom!«

Hodža odgovori:

»Nisam ti ja davao nikakav znak da ću ti nešto pokloniti. Ja sam ti htio samo reći, da ću ti ja, ako mi krivo presudiš, razbiti glavu ovim kamenom koji mi je pod pazuhom.«

Iskustvo u liječenju

Hodža se jednog dana bio ispeo na krušku, ali mu se omakne noga i on pade s kruške kao vreća.

Čuju to njegovi prijatelji i dođoše da ga savjetuju kako će se liječiti.

Hodža ih upita:

»Ima li neko među vama da je padao s kruške?«

»Nema vala niko«, odgovoriše oni.

»Onda vi ne dolazite u obzir da me liječite«, reče im Nasrudin.

Nasrudin-hodžina presuda

U vrijeme kad je Nasrudin-hodža bio kadija dođoše jednog dana preda nj u mešćemu čovjek i žena.

Žena reče:

»Efendija! Ovaj čovjek je đavo. On me je uhvatio i poljubio. Hoću da dobijem svoje pravo, moje neopozivo pravo!«

Hodža reče:

»Šta tu da se uradi? Jedan tvoj poljubac njemu — i sve će time biti izravnano.«

Što manje učesnika pri sofri — to bolje

Kad je hodža jednom bio bolestan, pohodio ga je jedan bogataš, da se raspita za njegovo zdravlje.

»Hodža, imaš li kakvu želju?«

Hodža odgovori:

»Mogao bih jednu činiju pilava.«

U tren oka ispuni bogataš Nasrudin-hodžinu želju i donese mu izvrhom punu činiju. Hodža slisti pilav s požudom, tako da je darovalac osjetio potrebu da ga upita:

»Da ti i neće nauditi što si toliko pilava sam pojeo?«

Hodža odgovori:

»Svakome će manje nauditi, kad pri takvom poslu ima manje prijatelja.«

Kako je Nasrudin-hodža sjekao drva

Jednog dana je Nasrudin-hodža otišao u šumu po drva. Na jednom strmenitu mjestu udari mu u oči jedno veliko drvo i on u sebi reče: »Kad bih ga mogao odatle oboriti, ne bih se namučio dok ga iscijepam i izvučem iz šume.«

On odmah poče deverati oko toga, pa zaveza oko stabla jedan kraj konopca, a drugi oko magarčeva trbuha.

Kad je dobro zasjekao drvo sa svih strana, poviče na magarca i potjera ga da povuče naniže. Magarac upne sve snage, drvo se obori i zdrobi magarca.

Kad to hodža vidje, rasrdi se na sama sebe i zabrinut pođe kući.

Kad ga žena vidje sama, upita ga:

»A šta je s magarcem?«

Hodža odgovori:

»Ah ženo! Kad sam ga posljednji put vidio, on je već bio završio svoje putovanje, šta je dalje bilo s njim, ne znam ni sam.«

Nasrudin traži gdje se bolje vidi

Jednom Nasradin-hodža izađe iz kuće i poče nešto po ulici tražiti. Ugleda ga žena pa ga upita:

»Šta to tražiš, hodža?«

»Izgubio sam prsten pa ga sad tražim.«

»A gdje si ga izgubio?«

»Tamo negdje u kući ispao.«

»Pa zašto ga onda tražiš na izvanu?«

»Unutra je mračno! A da Bog da da ga više ikad nađem.«

Trošak Hodžine dženaze

Jednog dana sjedio hodža napolju, kad vidje nekoliko seljaka kako prolaze. On se ispruži na zemlji, zaklopi oči i osta nepomično ležati. Tako je on ležao dok mu ne priđe jedan seljak. Kako je seljak mislio da je Nasrudin-hodža mrtav, vrati se družini i reče za nj:

»Siromah hodža je umro! Moramo skupiti pare za njegov ukop.«

Oni se porefenaju i saberu zajedno pet stotina akči.

Kako su svi oko hodže stajali, govorili su izmeđuse:

»Da kupimo jedan ćefin i okupana hođžu zavijemo u nj, treba nam stotinu akči. Toliko je dosta! A ovih četiri stotine akči što je preteklo, odnijećemo mu kući.«

Hodža podiže glavu i reče:

»Dajte ovamo tih četiri stotine akči! Ja ću ih sa zadovoljstvom odnijeti. Tako mnogo novca ja nisam imao nikad ni u ruci, a kamoli u kući.«

Nasrudin-hodžina posljednja šala

Jednoga petka, dvjesta godina po Nasrudin-hodžinoj smrti, kada se u znamenitoj Ulu-džamiji skupilo veoma mnogo svijeta da klanja džumu-namaz, pojavi se čuvar hodžina turbeta, koji je imao u sebi nešto od Nasrudin-hodžinih osobina, pa se čak i nosio kao hodža. On povika glasno da ga svi čuju:

»O ljudi, da vam kažem nešto čudno i neobično. Uzeo sam abdest, pa kad sam htio poći u džamiju, došao sam da zatvorim vrata na turbetu. Tada vidjeh rahmetli hodžu u onom istom liku i nošnji, kako ga znate iz priča. Uzjahao na sanduk kao na konja, razgledao okolo, pa mi reče:

»Hajde, pozovi odmah sav svijet iz džamije da dođe u moje turbe! Ko ne dođe, pričiniće štetu svojoj duši!«

Svijet je vjerovao u čudotvorne moći hodžine, a i čuvar turbeta je bio veoma omiljen, te svi pojuriše iz džamije prema turbetu. Naravno, nisu mogli vidjeti hodže, pa svi zajedno

poviču:

»O veliki šaljivdžija! Ni sada ne propuštaš priliku da se s nama našališ.«

Potom prouče Fatihu za dušu hodžinu, pa krenu prema džamiji. Kad tamo dođoše, imaju šta i vidjeti: srušilo se džamijsko kube sa svim što je bilo na njemu i oko njega.

Videći sve ovo, ljudi još više zavolješe hodžu i duhovno se povezaše s njim.

Neka mu Gospodar vasione bude milostiv!

KRAJ

